

HOLICKO

osobnosti známé i neznámé

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

jistě jste již z pohledu na obálku poznali, že knížka, kterou právě držíte v ruce, je zaměřená na osobnosti z Holicka. Pokud ale začnete dále listovat, zjistíte, že zde nejsou jenom osoby známé po celém světě (např. Emil Holub, Karel Malich) nebo v rámci Česka (např. František Udržal, Jan Kačer), ale i ty, jež jsou důležité především z pohledu své obce (např. František Machatý, Ladislav Urban).

Knížka vznikala v průběhu roku 2022, kdy jsme ve spolupráci s místními starosty a kronikáři vyhledávali důležité osoby, které se na Holicku narodily nebo zde žily a nějakým způsobem náš region utvářely. V pestré paletě jsou tu zastoupeni jak současníci, tak i lidé, kteří žili před sto lety. Z profesí tu najdete umělce, vědce, politiky, spisovatele, pedagogy, sportovce, cestovatele, vojáky, ... všechny však spojuje jedno: **JSOU NEBO BYLI AKTIVNÍ OBČANÉ Z HOLICKA.**

Čímž se dostáváme ke smyslu našeho snažení. Vznikem této knížky chceme podpořit náš vztah k Holicku, místu, kde žijeme, chodíme do práce nebo do školy. Přispět střípkem do mozaiky, jež utváří naši regionální identitu, naši sounáležitost a hodnotové zakotvení. Je pro nás důležité, aby lidé, kteří zde bydlí, ale i děti, které zde vyrůstají, byli hrdí na to, že jsou z Holicka. Protože **HOLICKO TVOŘÍ LIDÉ, KTERÍ V NĚM ŽIJÍ.**

Proto se pojďme inspirovat a podívejme se, co generace před námi vykonaly, aby Holicko bylo takové, jaké je. A možná na ně můžeme i navázat, aby život zde byl ještě vlídnější a příjemnější také pro generace následující.

Do publikace jsme se snažili vybrat o osobnostech to nejzajímavější. Jedná se tedy vždy o výběr a snad se nám i podaří vzbudit ve vás zájem zhloubat se více do jejich života.

A na závěr chceme zmínit krásný bonus této knížky: všechny ilustrace vytvořili žáci výtvarného oboru ZUŠ Karla Malicha v Holicích pod vedením učitelek Mgr. Edity Slabé a Mgr. Lenky Jandové Prokešové. Za nádherné zpracování a zápal pro věc jim všem patří velký dík.

A co vy, nejste zvědaví, zda na dalších stranách nenajdete dílo svého spolužáka, kamaráda nebo souseda?

Ing. Michaela Kovářová
ředitelka MAS Holicko, o.p.s.

Václav Jandečka

25. 8. 1820

5. 3. 1898

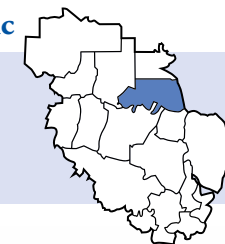
Poběžovický rodák studoval na gymnáziu v Hradci Králové. Ve studiích následně pokračoval na filozofické a právnické fakultě pražské univerzity. Ve svých devětatadvaceti letech se stal sám pedagogem, vyučoval matematiku a fyziku na královéhradeckém gymnáziu. Zde také sepsal jednu z prvních českých učebnic geometrie pro gymnázia – čtyřdílnou *Geometrii pro vyšší gymnasia*.

V roce 1871 byl jmenován ředitelem gymnázia v Písku, kde zastával i funkci okresního školního inspektora. Ve stejné době mu byl také udělen titul školního rady a v roce 1880 byl povolán do zemské školské rady jako zástupce zemského školního inspektora pro reálné předměty. Na této funkci působil do své penze v roce 1884. Při té příležitosti mu byl udělen rytířský řád Františka Josefa.

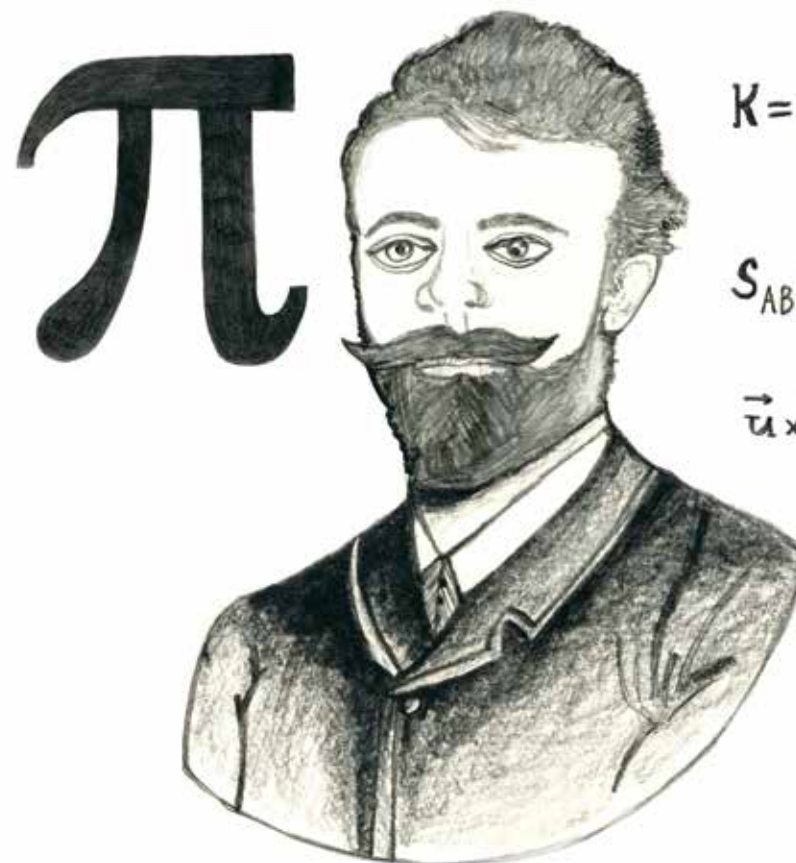
V roce 1870 byl zvolen za čestného člena Jednoty českých matematiků. Jeho syn Otakar byl gymnaziálním profesorem v Novém Bydžově a napsal cenné pojednání *Jak zobrazují se některé funkce komplexní proměnné*.

Václav byl prvním středoškolským učitelem matematiky, který svůj předmět vyučoval česky. Kromě zmíněné učebnice napsal rovněž řadu příspěvků z geometrie a fyziky do *Riegrova slovníku naučného*. Společně s Josefem Dastichem napsal *Logiku pro vyšší gymnasia*.

Poběžovice u Holic

GEOMETRIE

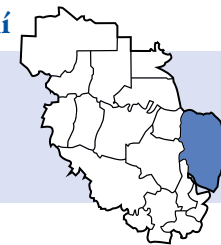
$$K = \frac{2abc \sqrt{\sin \sigma \cdot \sin(\sigma - y)}}{\sin(\sigma - y)}$$

$$S_{AB} = \frac{A+B+C}{3} = \left[\frac{x_A + x_B + x_C}{2} \right]$$

$$\vec{u} \times \vec{v} = \begin{vmatrix} u_1 & u_2 & u_3 \\ v_1 & v_2 & v_3 \end{vmatrix},$$

Josef Sokol

Horní Jelení

4. 7. 1831

4. 4. 1912

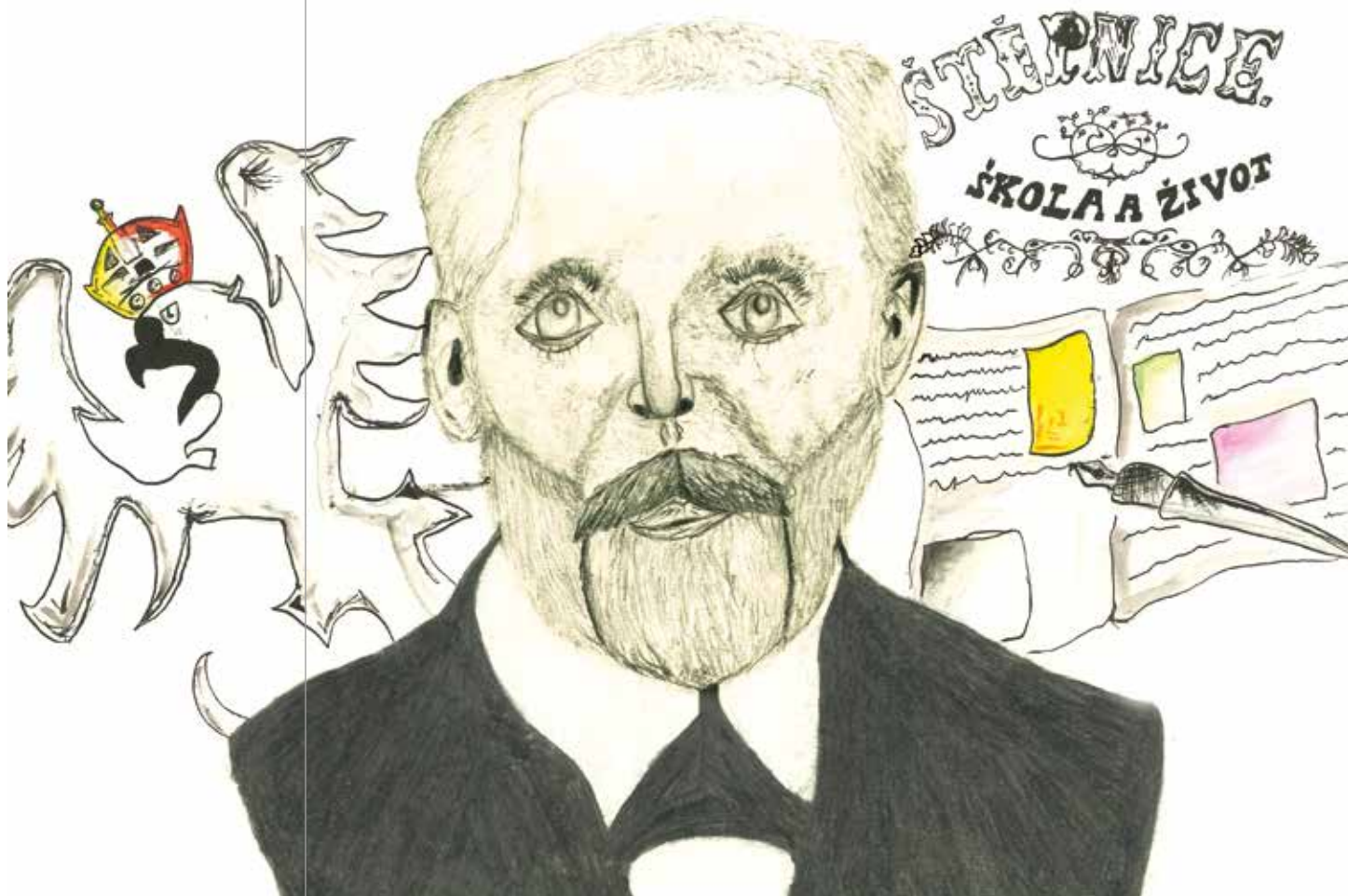
Po absolvování obecné školy v rodné obci jeho cesta za vzděláním, a především vzděláváním, nekončila. Vystudoval nižší reálku v Hradci Králové a učitelský ústav. Jeden rok dokonce strávil studiem na pražské technice.

Z Prahy ale nakonec odešel a od roku 1853 začal svou pedagogickou kariéru. Jako učitel začínal v Kostelci nad Orlicí a po sedmi letech se pracovně přemístil do Heřmanova Městce. Jako pedagog působil i v knížecí šlechtické rodině Kinských, jejíž rodokmen sahá až do počátku 13. století. Právě zde sepsal učebnici češtiny *Schule der böhmischen Sprache für Deutsche*, která byla opakovaně vydávána a získala si popularitu.

Praha mu ale evidentně byla souzená. Navrátil se sem v roce 1867 na učitelské místo na Smíchově. Následně dokonce vyučoval na učitelském ústavu své následovníky. Právě ředitel tohoto pražského ústavu přizval Sokola i do komise pro tvorbu nových učebnic. Podílel se na sepsání čítek a sám do nich krátkými instruktážními texty přispěl. V roce 1882 na sjezdu učitelů v Plzni prohlásil, že „české dítě patří do české školy“ – toto heslo se pak stalo vodítkem pro českou školskou a menšinovou politiku v následujících dekádách.

Kariéra pedagoga ale nebyla jeho jediným posláním. V zemských volbách 1895 získal mandát poslance Českého zemského sněmu za mladočeskou stranu. V letech 1891 až 1907 byl také ve funkci poslance Říšské rady.

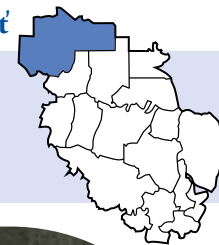
S mladočechy zažil i názorové rozdělení strany během projednávání takzvané Badeniho volební reformy. Sokol se zde řadil k vnitrostranické opozici, která odmítala návrh podpořit z důvodu, že reforma sice výrazně rozšiřovala volební právo, ale zachovávala kuriový systém, a tedy nerovnost voličských hlasů.

Eduard Nápravník

Býšť

24. 8. 1839

23. 11. 1916

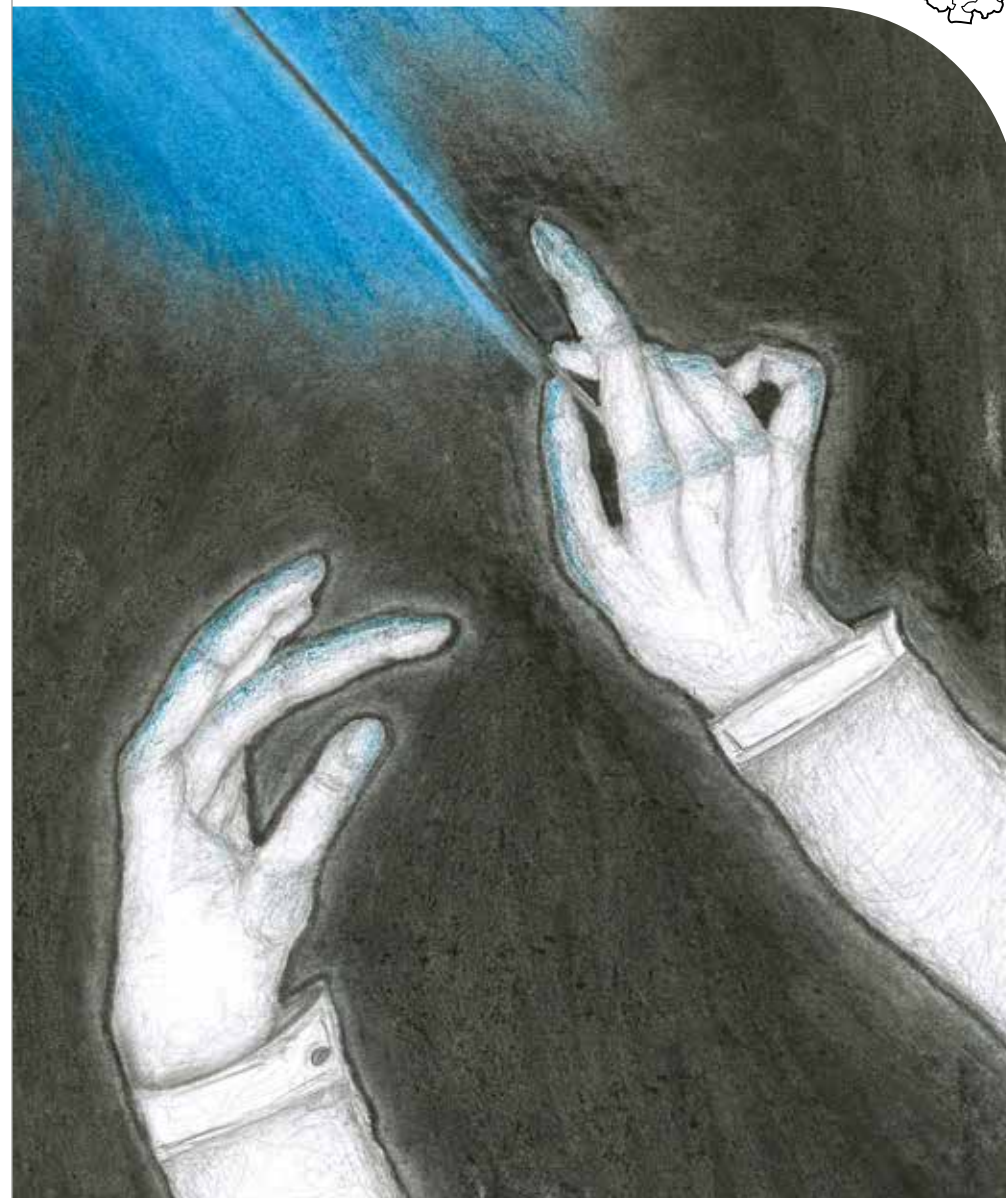
I když se narodil ještě v Rakouském císařství a rodiče mu zemřeli už v dětství, stal se významným českým dirigentem a hudebním skladatelem. Působil především v Petrohradě a jeho život provázela kromě brzkého úmrtí rodičů i řada dalších tragických událostí.

Díky pozvání knížete N. B. Jusupova přesídlil v roce 1861 do Petrohradu a stal se tak přední osobností mezi příslušníky české hudební emigrace. Působil zde jako dirigent. Jeho nejvýraznější angažmá bylo v Mariinském divadle, kde se po šesti letech stal hlavním dirigentem. Právě jemu vděčí dnes světoznámé divadlo za svůj rozkvět, a i díky tomu byla Nápravníkova autorita v Rusku v podstatě neotřesitelná. Za 51 let a 4 měsíce svého profesního působení dirigoval operu 4 131krát.

Přestože byl velice vzdělaný, sám se pedagogické činnosti nevěnoval. I tak se ale zasloužil o rozvoj ruského hudebního vzdělání v oblastech systematizace a reformy hudebně-vzdělávacího systému. Je rovněž autorem čtyř oper, ze kterých je nejvíce vyzdvihována ta s názvem *Dubrovskij*.

Za jeho umělecké a organizační aktivity získal mimořádné uznání – ruským carem mu byl udělen Řád sv. Vladimíra a byl povýšen do šlechtického stavu. Našel zde také lásku. Olga Šreděrová byla (jak jinak) zpěvačkou carské opery. S jejím úmrtím se těžce smiřoval a zasáhla ho také smrt jejich syna Konstantina, který se zastřelil. Kromě něj měli s Olgou ještě dva syny a dvě dcery.

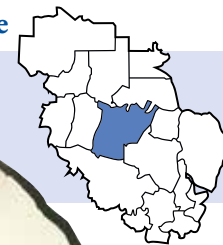
Díky velkému pracovnímu nasazení začal mít Eduard neurologické problémy s ramenem, které samozřejmě komplikovaly vykonávání jeho profese. Operace, jimž se podrobil, byly neúspěšné a následkem pozdějších komplikací zemřel. Jeho posledním představením byla vlastní opera *Francesca da Rimini* v prosinci roku 1914.

Emil Holub

Holice

7. 10. 1847

21. 2. 1902

Pokud jste někdy slyšeli o Holicích, nemohli jste nezaznamenat jméno Dr. Emila Holuba. Holice jsou na svého významného rodáka tak hrdé, že bychom je v nadšázce mohli přirovnat k „Holubníku“. Jmenuje se zde po něm základní škola, gymnázium, ulice... a samozřejmě také muzeum, které je věnováno jeho životu, objevům a zásluhám.

Jeho jméno je téměř vždy spojováno s doktorským titulem. Řekli byste, že ho věhlasný cestovatel získal na některé z přírodovědeckých fakult? Omyl. I když chtěl původně studovat přírodní vědy a archeologii, byl Emil Holub doktorem v oboru lékařství, stejně jako jeho otec František.

Právě během studií lékařské fakulty Univerzity Karlovy se seznámil s mnoha známými osobnostmi, jakým byl i Vojta Náprstek, který se stal jeho přítelem i mecenášem během cest do Afriky. Na první z nich se vydal krátce po ukončení studií 18. května 1872.

Zde se uplatnil i jako lékař v Diamantových polích, kde léčil búrské usedlíky. Vydělal si tak na své první výpravě a vylepšil své jazykové znalosti. Za sedm let pobytu došel až k vysněným Viktoriiným vodopádům a nashromáždil třicet tisíc sbírkových předmětů. Do Prahy se vrátil jako slavný cestovatel.

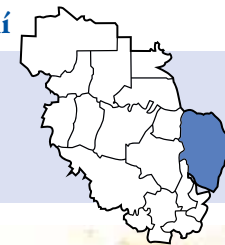
Na druhou africkou cestu se vypravil už se svou ženou Růženou. Dne 2. srpna 1886 celou výpravu napadl bojový kmen Mašukulumbů, a právě v této situaci jim Růženi-na duchapřítomnost zachránila život, jelikož se jim sama postavila se zbraní v ruce.

Antonín Kosina

Horní Jelení

9. 11. 1849

4. 6. 1925

Český učitel, básník a spisovatel se po maturitě na gymnáziu v Hradci Králové přihlásil do bohosloveckého semináře. Zájem o kněžský stav ale po roce a půl ztratil a začal se živit jako podučitel v Náchodě a připravoval se na kariéru pedagoga. Po složení zkoušek dostal učitelské místo v měšťanské dívčí škole v Mladé Boleslavi. Vyzkoušel si i funkci ředitele školy, a to v Lomnici nad Popelkou, kde zůstal i po odchodu do důchodu a je zde také pohřben.

Pro měšťanské školy složil zkoušku v gramatickém oboru. Jeho zájem o literaturu se projevoval už v gymnaziálních letech, kdy během studií publikoval několik básní. Jeho tvorba se tehdy dala rozdělit na náboženskou, kterou publikoval v časopise *Blahověst*, a milostnou, která vycházela v časopise *Hradečan*.

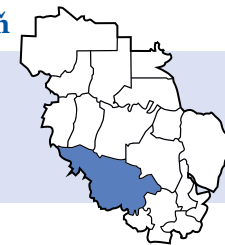
Vliv na jeho další tvorbu měl ředitel náchodské školy Jan Karel Hraše, na jehož popud začal Kosina přispívat svými články do časopisů *Beseda učitelská*, *Česká škola*, *Komenský*, *Budečská zahrada* a *Naši mládeži*, jeho příspěvek najdeme i v almanachu *Kytice*. Kosinova básnická a prozaická tvorba je tak určena především dětem a mládeži.

František Udržal

Dolní Rověň

3. 1. 1866.....25. 4. 1938

Meziválečný československý ministerský předseda a ministr národní obrany pocházel se starého selského rodu. Jeho otec byl starostou Dolní Rovně a holickým okresním zastupitelem. Dalo by se proto říci, že šel František ve stopách svého otce, kterého v kariéře snad i překonal.

Po vykonání vojenské služby v rakousko-uherské armádě převzal v roce 1894 rodný statek. V té době už se ale začal věnovat politice na regionální úrovni. Nejprve se podílel na činnosti mladočeské strany, ale později ho snad jeho původ dostal do České strany agrární.

Ve funkci poslance Říšské rady byl od roku 1897 až do zániku monarchie v roce 1918. V letech 1899–1903 byl také poslancem Českého zemského sněmu. Vrchol jeho kariéry zaznamenala po vzniku samostatného Československa. Na převzetí moci v Praze se jako předseda prozatímního branného výboru sám podílel. Zasedal v Revolučním národním shromáždění, po kterém následoval patnáctiletý poslanecký mandát v Národním shromáždění ČSR. V roce 1935 zde ještě usedl na křeslo senátora. Po dvou letech rezignoval a ve funkci ho nahradil Josef Stržil.

Do československých dějin se ale nejvýrazněji zapsal ve svých vládních funkcích. Ve vládě Edvarda Beneše a první a poté i třetí vládě Antonína Švehly zastával post ministra národní obrany. V roce 1923 na něj byl ve funkci spáchán atentát v Podkarpatské Rusi. Aktéři napadení jeho vozu však při příjezdu do Užhorodu nebyli nikdy dopadeni.

Od 1. února 1929 do 29. října 1932 byl sám předsedou dvou po sobě jdoucích vládních kabinetů. V agrární straně byl výrazným zástupcem prohradního křídla, což přispělo také k jeho nucenému odchodu z funkce ministerského předsedy.

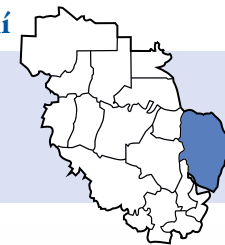
Z aktivní politiky odešel v roce 1937 ze zdravotních důvodů.

Emil Martinec

Horní Jelení

21. 1. 1869

30. 11. 1945

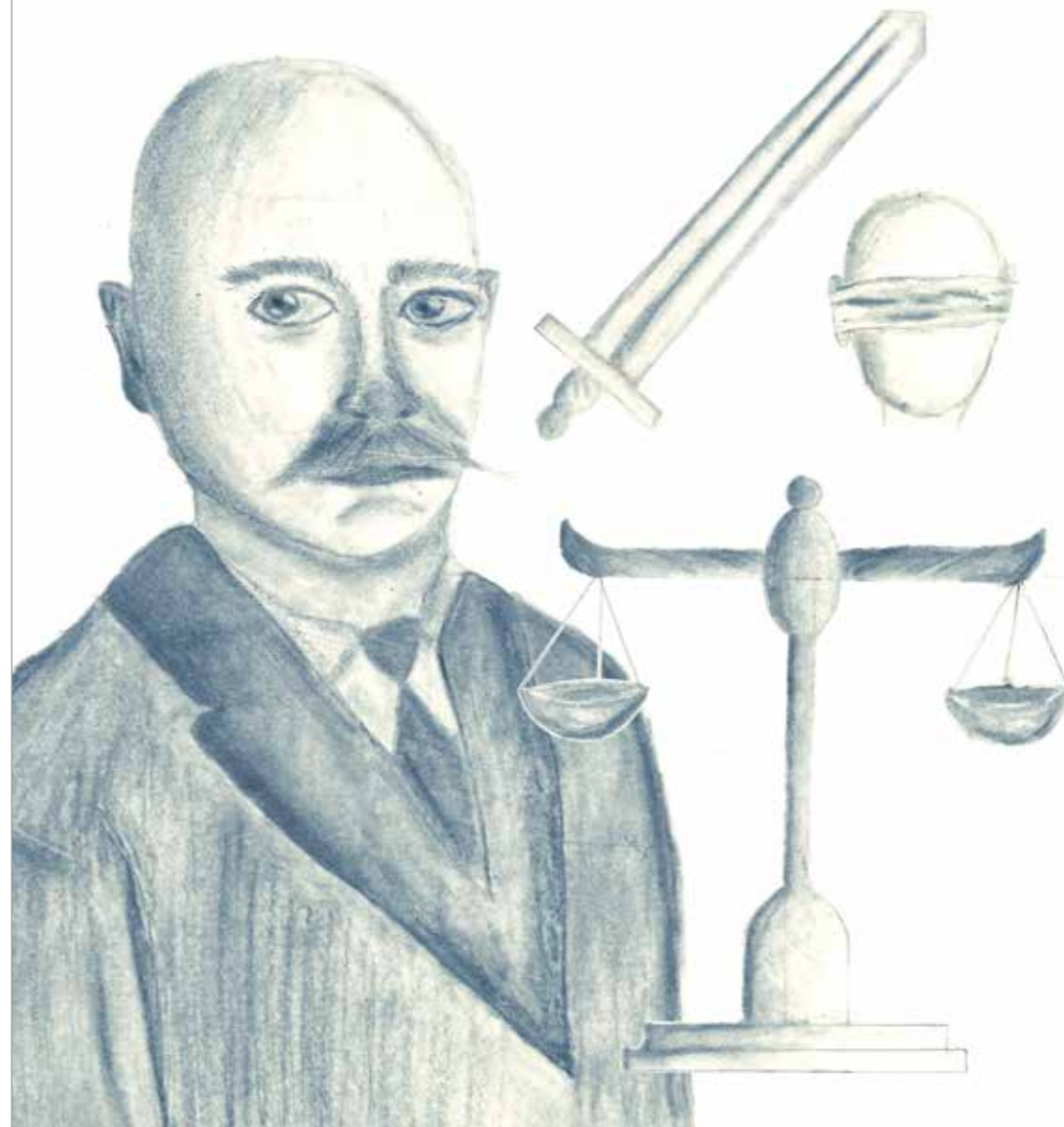
První odborový přednosta ministerstva financí a organizátor celní služby pocházel ze vsutku početné rodiny. Narodil se jako třetí v pořadí z celkem deseti dětí.

Po vystudování Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze vstoupil do služeb finanční správy. Jeho kariéra ho dostala na Okresní finanční ředitelství v Uherském Hradišti a v Brně, kde působil zejména v oboru spotřebních daní. Posléze se zabýval také agendou nepřímých daní a monopolů u Zemského finančního ředitelství v Brně.

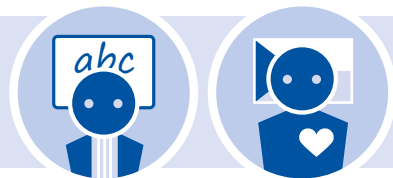
Jeho výborné profesní předpoklady se projevovaly ještě za Rakouska-Uherska. Nebylo tedy žádným překvapením, že po vzniku samostatného Československa byl povolán na ministerstvo financí. Jako organizátor celní služby zde položil pevné základy pro československé celní právo. Jeho úkolem bylo i vypořádání se s celními hranicemi nově vzniklé republiky.

Pod jeho vedením bylo vydáno české znění vysvětlivek k celnímu sazebníku a celní sazebník upravený pro výkon tehdejší celní služby. Od prvních dnů po říjnu 1918 intenzivně pracoval na novém celním zákonu, který byl vyhlášen – včetně prováděcího nařízení – v roce 1927. Podílel se také na úpravách obchodně politických vztahů republiky směrem k zahraničním státům.

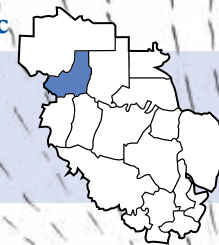
Jeho odborné znalosti se setkaly s uznáním nejen v Československu, ale také za jeho hranicemi. Pro svou nestrannost, smysl pro spravedlnost, pracovitost a přátelskou povahu byl u svých spolupracovníků oblíben.

Eduard Navrátil

Chvojenc

15. 2. 1873

17. 3. 1930

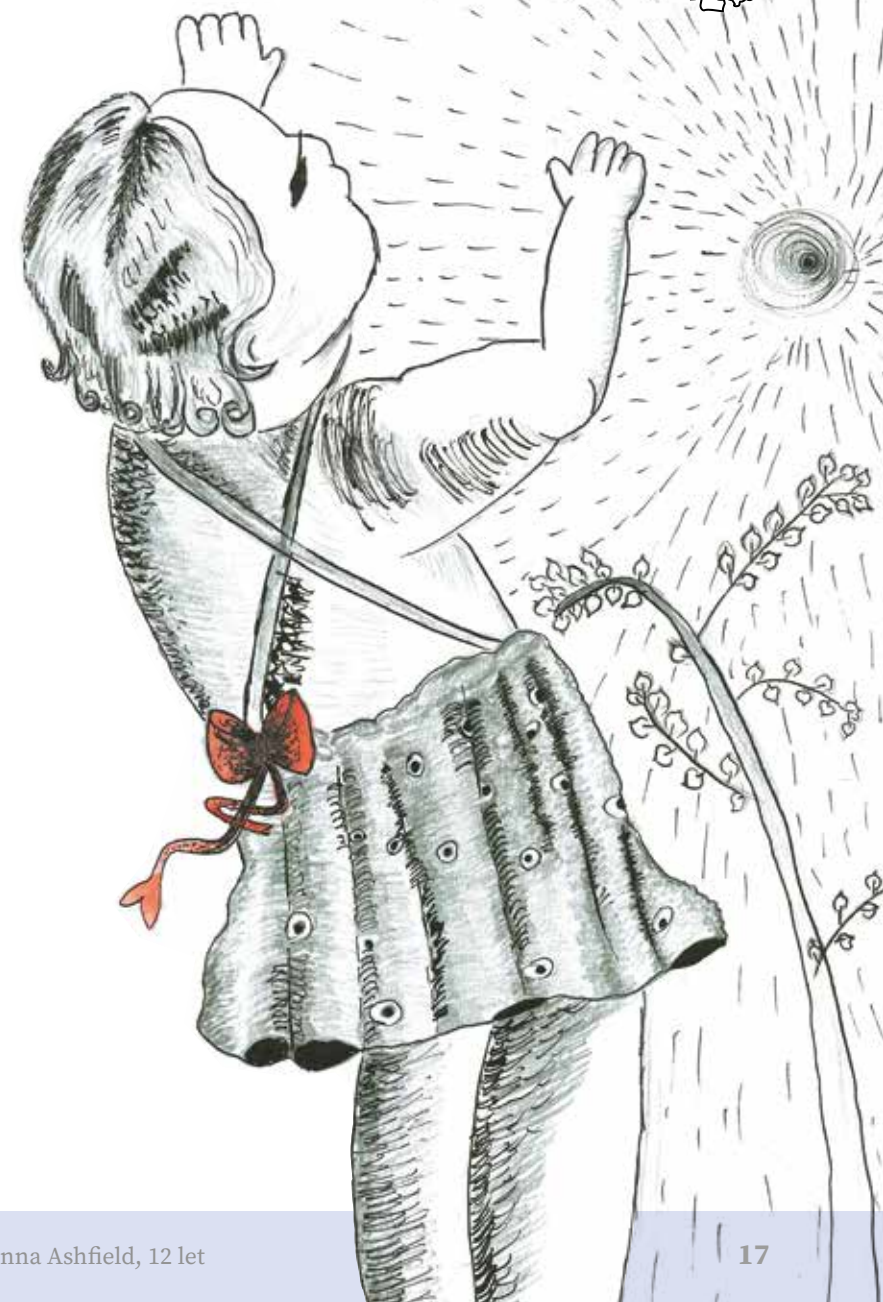
S kutečně všestranný chvojenecký rodák byl svým civilním zaměstnáním učitel. V různých etapách svého života ale také působil jako knihovník, spisovatel, sokolský pracovník a redaktor.

Jeho otec byl uvědomělý rolník, stojící v čele kulturního i hospodářského probuzení ve Chvojenci. Když Eduard vychodil dvoutřídní školu ve svém rodišti a tři ročníky reálky v Pardubicích, začal studovat na učitelském ústavu v Hradci Králové, kde se už s některými druhy hlásil k Mladočechům tehdejšího rázu. K hlubším mimoškolním studiím, zejména poměrů sociálních a náboženských, ho přivedly edice Pelclovy, Laichterovy, realismus, nadšení pro apoštolskou práci mezi lidem s heslem „Osvětou k svobodě“, čemuž věnoval svá první léta učitelské působnosti v Ždánicích, Rovni, Cholticích, Holicích a Chvojenci.

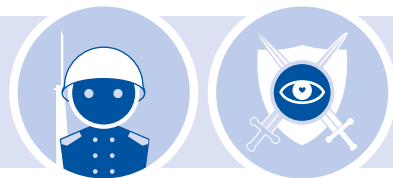
V letech 1901 až 1914 byl redaktorem „pokrokového listu věnovanému drobné práci národní“ s názvem *Vzdělání lidu*. Redigoval také jeho přílohu *Vzkříšení*. O těchto časopisech vřele píše Oktavián Wagner ve své knize *Ve šlépějích Krameriusových*.

Poté v roce 1927 založil rodinný týdeník *Jas* a dále vedl také časopis pro sokolskou mládež *Vzkříšení* (jehož titulní stranou je také inspirována ilustrace na protější straně), nebo od roku 1923 *Klas*.

Byl činným i v Besedě ve Chvojenci a v Sokole v Moravanech, kde uspořádal vzorovou čítárnu s devadesáti revue a časopisy.

Karel Voženílek

Týniště

13. 12. 1883

13. 3. 1943

Český legionář, důstojník a divizní generál studoval na gymnáziu ve Vysokém Mýtě a v letech 1909 a 1910 dokonce navštěvoval odbornou pivařskou školu. A právě pivo sehrálo i značnou roli v jeho nadcházející kariéře ve vojenské uniformě.

Ještě před první světovou válkou odjel Voženílek do Ruska, kde pracoval jako sládek v pivovaru, ale už v srpnu 1914 se v Kyjevě přihlásil do České družiny a byl přidělen k její třetí rotě. Vykonával zde průzkumnou činnost v oblasti nasazení 3. armády generála Dimitrijeva na jihozápadním úseku fronty, tj. na Dunajci a Sanu. Byl povyšován postupně až do hodnosti podporučíka. V červnu 1917 byl už jako praporčík jmenován velitelem 12. roty 1. československého střeleckého pluku „Mistra Jana Husi“, na který se Česká družina rozrostla v únoru 1916.

Po velení několika dalších pluků převzal v říjnu 1918 po sebevraždě plukovníka Švece velení I. československé střelecké divize Husitské a počátkem prosince byl povýšen do hodnosti plukovníka. Tady jeho vedení ale nekončí. Počátkem roku 1920 byl jmenován velitelem předvoje československého vojska na Rusi. Do Československa odjel s osmnáctým transportem na lodi Sheridan koncem února 1920.

Po návratu do Československa byl vyslán s divizí do bojů s Maďarskem na Slovensko. Už jako generál se v říjnu 1921 stal zástupcem náčelníka Hlavního štábu československé branné moci. Absolvoval stáže v zahraničí a nabyté zkušenosti využil jako přednosty I. odboru Ministerstva obrany.

Viktor Trkal

14. 8. 1888 3. 9. 1956

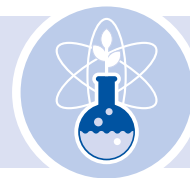
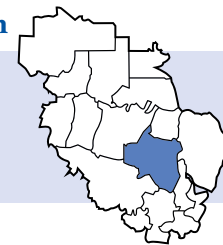
Český fyzik a poslední generální tajemník České akademie věd a umění započal svá studijní léta na gymnáziu ve Vysokém Mýtě. Následně se zapsal ke studiu matematiky a fyziky na Univerzitě Karlově, kde mu jeho neobyčejné nadání umožnilo dosáhnout doktorátu již v roce 1911, kdy mu bylo pouhých třiaadvacet let.

Po dobu tří let působil jako učitel. Po začátku 1. světové války byl však mobilizován a účastnil se bojů na ruské frontě. Byl zde dvakrát zraněn a v roce 1915 padl do zajetí. Ze zajateckého tábora se mu podařilo obrátit se dopisem na profesora fyziky na univerzitě v Petrohradu Oresta Chvolsona. Díky jeho doporučení se ještě během války mohl stát asistentem ve fyzikálním ústavu na nově založené univerzitě v Permu a v listopadu 1918 zde dokonce obhájil svou habilitační práci.

Do Prahy se vrátil na začátku roku 1919 a nastoupil na místo asistenta v Ústavu pro teoretickou fyziku Univerzity Karlovy u profesora Závišky. Roku 1920 působil jako asistent na univerzitě v Leydenu, kde se věnoval kvantové a vlnové mechanice. V roce 1922 byl na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy jmenován profesorem a po znovuoobnovení českých vysokých škol v letech 1937 a 1938 zastával také funkci děkana. Od roku 1939 zastával Trkal funkci tajemníka České akademie věd a umění (ČAVU), od roku 1942 do roku 1952 pak jejího generálního tajemníka.

Po skončení 2. světové války se dostal do konfliktu s Jaroslavem Heyrovským, kterého obvinil z kolaborace s nacisty. Později se aktivně zasadil o vznik Ústavu pro nukleární fyziku ČAVU. Po jeho založení se však nestal členem, protože po Únoru 1948 upadl do nepřízně některých činitelů komunistického režimu. V posledních letech svého života, od roku 1953, pracoval usilovně na učebnici *Mechanika hmotných bodů a tuhého tělesa*.

Ostřetín

12. 9. 1888

3. 4. 1956

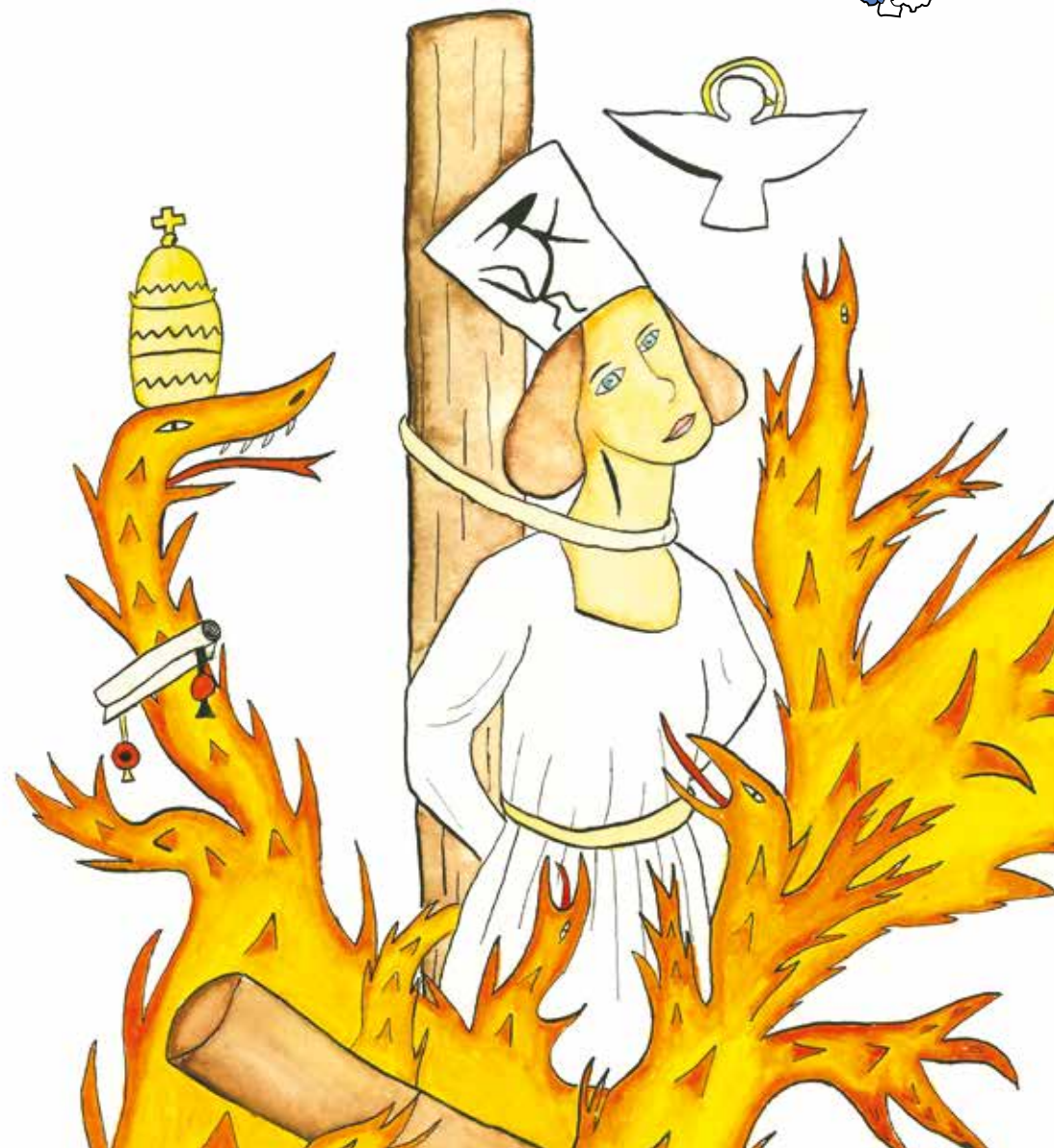

Absolvent pražské UMPRUM, kde studoval u prof. Dítěte a Maška, zde později zastával také funkci asistenta pro ornamentální kreslení a posléze i profesora. Pedagogické činnosti se věnoval také v letech 1916 až 1918 na Státní keramické škole v Bechyni.

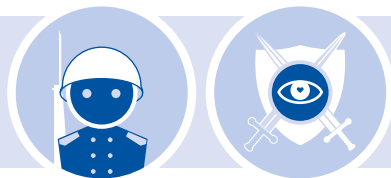
Z jeho dílny pocházela řada děl, jako byly návrhy plakátů, kostelních oken, akcí, poštovních známek či mozaik. Podílel se také na tvorbě československých bankovek, ale navrhoval je i pro Litvu. Z četných grafických prací je nejznámější první papírová dvacetikoruna Československa, platná v období 1926–1945. Dále je znám jako spoluautor československé papírové desetikoruny, platné v období 1927–1945. Na ní je autorem dvou husitských bojovníků v kruhovitém formátu. Bankovka a její tři série byly tištěny v Pardubicích u firmy Otto a Růžička ve Smilově ulici. Známe je i jeho zpracování příplatkových přetisků na československé poštovní známky z roku 1920.

Své umění zanechal i v rodné obci. Ve dvacátých letech minulého století zde na několika domech vytvořil sgrafita – konkrétně na svém rodném statku, obecním domě, sokolovně, na domě kupce Dohnala a řezníka. Jeho původním záměrem bylo vyzdobit celou ulici, ale k tomu nedošlo. Na domech jsou vidět zejména vlastenecká témata (např. mistr Jan Hus, Jan Žižka z Trocnova, Jan Amos Komenský), výjevy z české historie a ornamentální motivy.

V době nacistické okupace musela být všechna vlastenecká témata zakryta omítkou. Byla sice použita měkká malta, ale po válce, když došlo k odstranění krycí omítky, bylo mnoho míst poškozeno. V současné době jsou již sgrafita zrestaurována. Postaral se o to synovec autora, akademický sochař Čestmír Mudruňka se svým bratrem Jiřím.

Josef Svatoň

8. 3. 1896

1. 11. 1944

Vyučený řezník ještě před první světovou válkou narukoval k vojenskému jezdecktvu. Jeho vojenská cesta oběma světovými válkami nebyla nikdy jednoduchá. O to více hrdinský jeho příběh je.

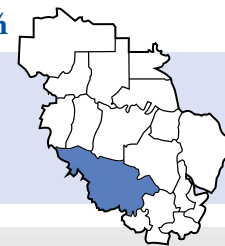
Na frontu byl poprvé poslán ještě v rakouské armádě. Dlouho zde ale nevydržel a dobrovolně přešel do ruského zajetí. Díky tomu se hned v létě 1916 přihlásil do československých jednotek dobrovolníků, kterým budou později říkat legie. Účastnil se v nich legendární bitvy u ukrajinského Zborova a do Československa se vrátil v roce 1920. V té době už měl hodnost nadporučíka a nespočet vyznamenání.

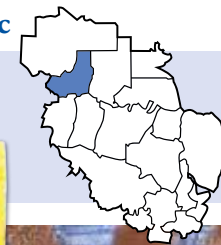
V době míru v armádě zůstal a vyprofiloval se jako znamenitý jezdec na koni. Dokonce se měl účastnit berlínských olympijských her v roce 1936, což ale ještě před dokončením přípravy kvůli tehdejší mezinárodní politické situaci odmítl.

Po okupaci českých zemí se aktivně zapojil do odboje v známé organizaci Obrana národa. V roce 1941 mu hrozilo zatčení, a tak vešel do ilegality, ukrýval se a žil jako psanec. I v tomto období však organizoval partyzánské jednotky, spolupracoval s československými výsadkáři z Velké Británie a byl nápomocen uprchlým válečným zajatcům ze Sovětského svazu.

Po třech letech odbojové činnosti v ilegality mu bylo gestapo na stopě. Josef Svatoň nakonec zemřel jako velitel odbojové organizace Rada tří po boku svého pobočníka Eduarda Soška 1. listopadu 1944 na Pasekách u Skutče po zásahu z německého kulometu.

Dolní Rožň

13. 5. 1899

29. 5. 1938

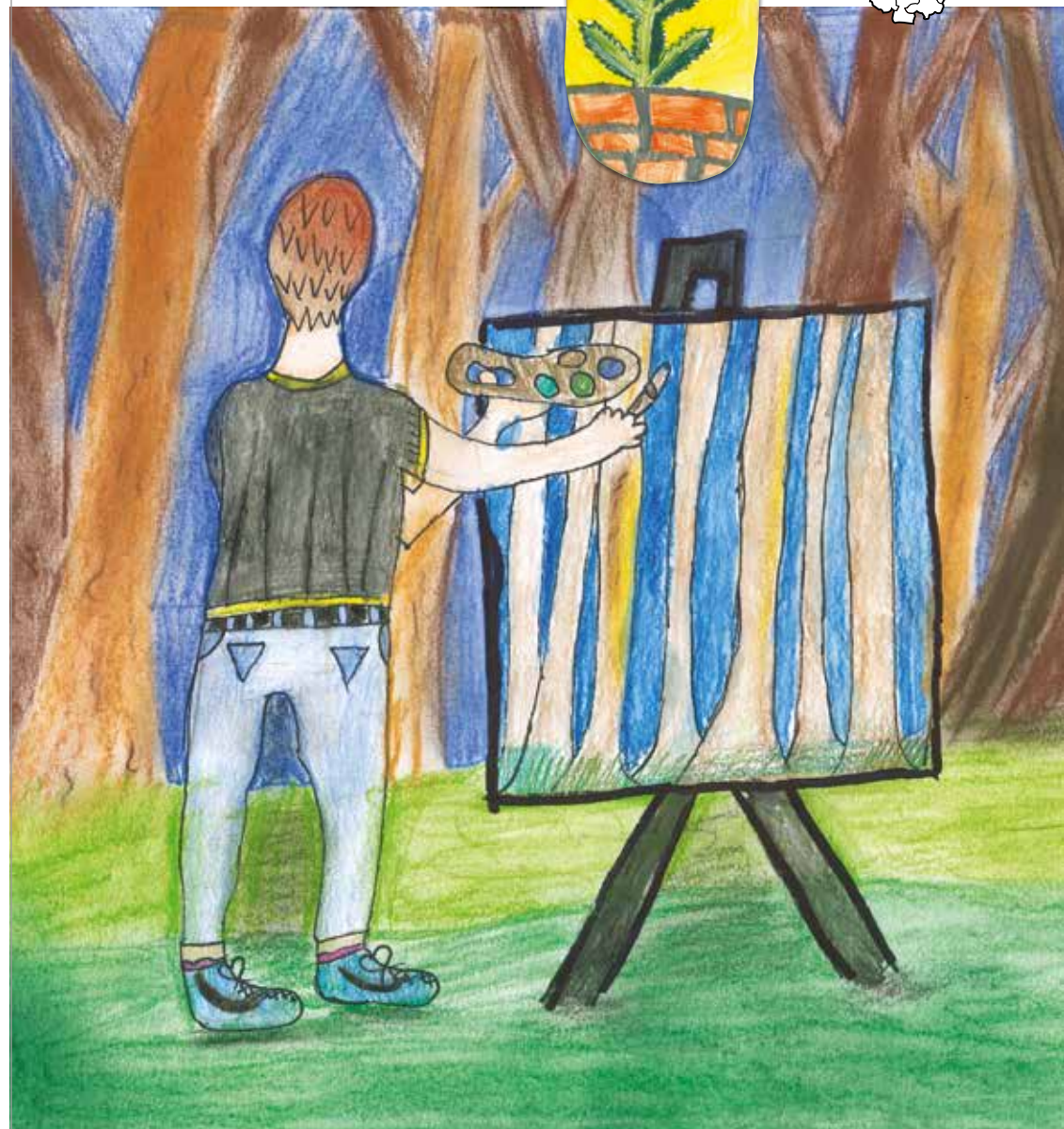

U absolventa obchodní akademie se od mládí objevoval výjimečný dramatický a výtvarný talent. Doba, do které se narodil, ho ale neušetřila válečného stavu. Za první světové války absolvoval důstojnickou školu v Rijece a následně se účastnil bojů v oblasti Těšínska. Po válce procestoval Balkán a Itálii.

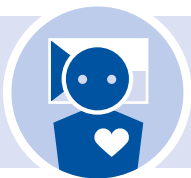
Po návratu z cest prošel řadou zaměstnání, ale nakonec se „usadil“ (je-li to vůbec v této profesi možné) ve škatulce umělec. Bohémským způsobem střídal různá zaměstnání, při kterých uplatňoval své talenty. Jak to tak bývá, jedna práce navazovala na druhou. Živil se jako svobodný malíř ve svých ateliérech v Praze i Hradci Králové a kromě kreseb do novin a ilustrování svých povídek se dostal také k malování divadelních kulís.

Snad právě proto se ojediněle objevoval na divadelních prknech. Jeho mužná postava, drsné rysy a hluboký hlas mu otevřely cestu i do světa filmu, kde jeho charakteristický zjev pronikl do deseti zvukových filmů, i když byl jeho herecký výraz poněkud ztuhlý a neopracovaný. Byl obsazen významnými režisérskými velikány, jako byl Martin Frič, Svatopluk Innemann, Přemysl Pražský, Vladislav Vančura, Václav Kubásek a Miroslav Jareš.

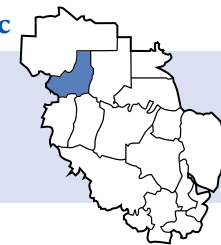
Svou filmovou dráhu nedobrovolně ukončil velkou a ve své kariéře nejvýznamnější rolí vypočítavého čeledína Štěpána Manyi ve Fričově filmu *Hordubalové*. Eliášův mladý život a nadějně se rozvíjející uměleckou dráhu ukončila předčasně zákeřná smrtelná choroba. Zemřel přesně šestnáct dní po svých třicátých devátých narozeninách právě ve Chvojnici.

Ladislav Urban

Chvojenec

 31. 8. 1899 20. 5. 1970

Vynikající pedagog vystudoval Vyšší reálnou školu v Pardubicích a učitelské zkoušky následně absolvoval v Hradci Králové a v Praze. Po ustanovení definitivním učitelem působil od roku 1927 jako učitel a zastupující ředitel ve Chvojnici.

I když byl rodákem ze Sezemic, stal se vynikajícím obecním kronikářem, který sepsal historii obce Chvojenec a kroniku vedl až do roku 1938. Kromě toho se na Ladislava Urbana vzpomíná jako na veřejného činitele, který byl často iniciátorem kulturního života v obci a angažoval se v mnoha spolcích.

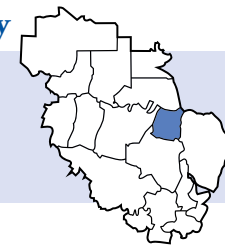
V roce 1939 byl přemístěn do školy ve Vysoké nad Labem a zbytek života poté strávil v rodných Sezemicích.

František Vašíček

Veliny

5. 12. 1900

20. 7. 1985

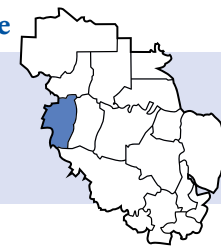
Přestože jako druhý syn obuvníka a chalupníka opustil své rodiště v třinácti a půl letech, aby se vyučil obchodním příručím v Lázních Bohdaneč, zachoval si po celý svůj život ke svému rodnému kraji vřelý vztah. Ten se mimo jiné projevil v němém filmu *Domove, domove*, který natočil v letech 1941–1943 svou šestnáctimilimetrovou kamerou a který se ve Velinách pravidelně promítal a později byl opatřen i mluveným komentářem s hudební zvukomalbou.

Vašíček se prokázal být velice schopným pracovníkem, jehož profesionální dráha po vyučení vedla přes Karlovy Vary do Prahy. Zde působil jako firemní společník a v roce 1937 založil svůj vlastní obchod se střížním zbožím, jehož úspěch mu dovolil zaměstnávat více než dvacet pilných zaměstnanců a mezi nimi i řadu velinských krajanů. Finanční úspěch firmy umožnil podporovat nejenom organizace a jednotlivce ve Velinách, mohl se projevit i v Holicích, kde se manželé Vašíčkovi mimo jiné angažovali ve věci muzea Emila Holuba (měli i osobní kontakt s paní Holubovou, která přežila svého manžela o více než 40 let).

V Praze vystavěli manželé Vašíčkovi na Vinohradech činžovní dům, kde si zařídili také vlastní byt. Tento dům se zařadil mezi funkcionalistické stavby a našel své místo i v nedávno vyšlé publikaci *Londýnská ulice*. Tzv. Vítězný únor v roce 1948 znamenal ale ztrátu podniku i vlastnictví tohoto domu. Zpět rodině se dům vrátil až v rámci restitucí po revoluci.

František Vašíček byl self-made man, který ukázal, že i v malých českých poměrech je možné vypracovat se vlastní pílí a dovedností k úspěchům nejen hospodářským. Se svou manželkou Boženou žil šťastně osmapadesát let. Jeho krédem bylo uvědomit si vlastní zodpovědnost za svůj život, řešit racionálně problémy, které se staví do cesty, a přitom nezanedbávat emotivní stránky bytí. Tyto myšlenky přechází v jeho rodině z generace na generaci. To se projevilo – a i nadále projevuje – v úspěších jeho potomků. Je pro všechny příkladem ve svém optimismu, který si zachoval po celý život, a to navzdory zažitým dvěma světovým válkám, hospodářským krizím i nacistické a bolševické diktatuře, které ho nezlomily.

20. 1. 1901

24. 9. 1942

Jeho rodištěm je domek s číslem popisným 5 v dolnoředické ulici, která se jmenuje Na Kopečku. V rodné obci strávil Josef Jaro jen pár dětských let. Rodina se několikrát stěhovala – z Dolních Ředic do Přerova, z Přerova po vzniku ČSR do matičky Prahy, a nakonec do Písku.

Zde také v průběhu let 1927–1939 působil jako učitel, skladatel, hudebník a sbormistr. Psal metodické příručky pro učitele a jeho známost v oboru přesahovala region jižních Čech. Prováděl rovněž úpravy jihočeských lidových písní, jako je *Když se ten Tálinský rybník nahání* nebo *Když jsem já šel tou Putimskou branou*.

Své hrdinství prokázal v období druhé světové války, kdy byl součástí odboje, a to dokonce zakladatelem odbojové skupiny Mladých, která pracovala na Písecku. Celá skupina byla v roce 1940 prozrazena a jejích čtyřicet členů bylo postupně gestapem pozatýkáno. Joža, jak se Josefovi říkalo, byl po dvou letech věznění a týrání odsouzen k trestu smrti. Několik dní před popravou v Mnichově napsal pro svou dceru píseň *Vítězné tažení dobrých srdcí*. Z vězení ji vynesl dozorce a uschoval. Do dceřiných rukou se německy psaná píseň dostala až po devatenácti letech.

Na návrh generála Ludvíka Svobody byl Josef Jaro vyznamenán Československým válečným křížem in memoriam. Jeho pamětní deska byla v roce 1981 odhalena v budově píseckého gymnázia.

Josef Šejbl

 13. 3. 1909 26. 3. 1982

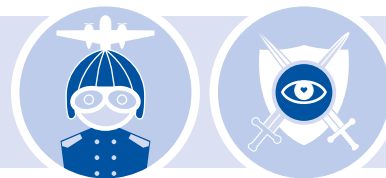
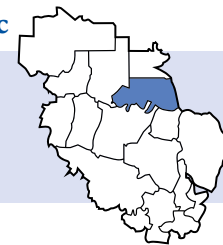
Původně se živil jako účetní v Holicích, kde také vychodil měšťanskou školu. Maturoval na státní obchodní akademii v Chrudimi, a tak byla kariéra účetního více než pocho-pitelná. V roce 1929 ale odešel na vojnu a v rámci prezenční služby absolvoval leteckou důstojnickou školu v Prostějově. Právě to jeho kariérní orientaci změnilo a rozhodl se pro dráhu aktivního důstojníka.

Vystudoval vojenskou akademii v Hranicích na Moravě odkud odcházel s hodností poručíka pěchoty. Následně byl zařazen k 20. dislokovanému pěšímu pluku v Michalovicích na východním Slovensku. Po pěti měsících byl však na vlastní žádost přeřazen k letectvu a nastoupil službu u Leteckého pluku Generála letce Milana Rastislava Štefánika. Zpočátku zde sloužil jako letounový pozorovatel zbraní.

Z okupované vlasti odešel ilegálně 13. července 1939 do Polska, odkud o patnáct dní později odplul z gdyňského přístavu parníkem Chrobry do Francie. Právě zde bylo totiž jádro československé zahraniční odbojové akce. Později se přesunul do Británie a sloužil v RAF, kde se stal příslušníkem 311. československé bombardovací perutě a byl jí velmi platnou posilou.

Po skončení války se vrátil do vlasti s celou řadou významání a rodné Poběžovice jej uvítaly jako hrdinu. Stal se náčelníkem štábu 1. československého leteckého sboru v Českých Budějovicích. Po komunistickém puči v únoru 1948 patřil k potenciálním odpůrcům nově nastoleného komunistického režimu. Odešel tedy spolu s rodinou do exilu. Ve Velké Británii znovu vstoupil do řad RAF a sloužil nejen v Anglii, ale také na Kypru a v Egyptě. Po skončení pětiletého úvazku odešel do výslužby a v roce 1956 emigroval s rodinou do Kanady. Usadili se v Torontu, kde pracoval u firmy Simpson a věnoval se především turistice a kontaktům se svými válečnými přáteli.

Poběžovice u Holic

Erik Stein

8. 7. 1913

28. 7. 2011

Průkopník výuky evropského práva v USA se narodil do židovské rodiny majitele továrny na obuv. Navštěvoval gymnázia v Hradci Králové a Praze a v roce 1937 získal na Právnické fakultě Karlovy Univerzity titul doktora práv. Poté sloužil v československé armádě a v roce 1939 se mu podařilo dostat přes Itálii do USA.

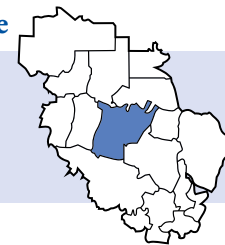
V roce 1942 získal titul doktora práv i na Michiganské univerzitě v Ann Arbor. V letech 1943–1946 sloužil v americké armádě, kde působil jako člen právní subkomise Spojenecké komise pro Itálii. Za tuto činnost byl vyznamenán Bronzovou hvězdou, Řádem Italské koruny a Italským válečným křížem. Po odchodu z armády vstoupil do služeb ministerstva zahraničních věcí USA, působil jako poradce delegace USA na Valném shromáždění OSN, stálých zástupců USA v radě bezpečnosti, při Mezinárodním soudním dvoru a v rámci mezinárodních jednání o atomové energii. I po odchodu z ministerstva působil jako člen skupiny poradců ministerstva při úřadu pro evropské záležitosti a byl také konzultantem zástupce USA na jednáních o obchodu.

V roce 1956 se stal profesorem mezinárodního práva a mezinárodních organizací na univerzitě v Michiganu. Zde působil jako vysokoškolský učitel ve funkci ředitele pracoviště pro mezinárodní studia až do odchodu do důchodu v roce 1983. Přednášel na univerzitách po celém světě a za svou práci získal řadu ocenění a čestných doktorátů.

V USA zavedl profesor Stein výuku a studium práva Evropských společenství a napsal řadu knih a článků o problematice mezinárodního srovnávacího práva. Byl také členem rady redakčních rad odborných časopisů. V letech 1990–1993 byl členem mezinárodní skupiny přizvané českými a slovenskými právníky ke konzultacím o státoprávních otázkách.

V roce 2001 obdržel čestné občanství města Holic a 28. října téhož roku převzal z rukou prezidenta České republiky Václava Havla medaili Za zásluhy.

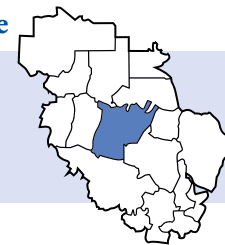
Holice

Josef Malejovský

Holice

19. 4. 1914

20. 12. 2003

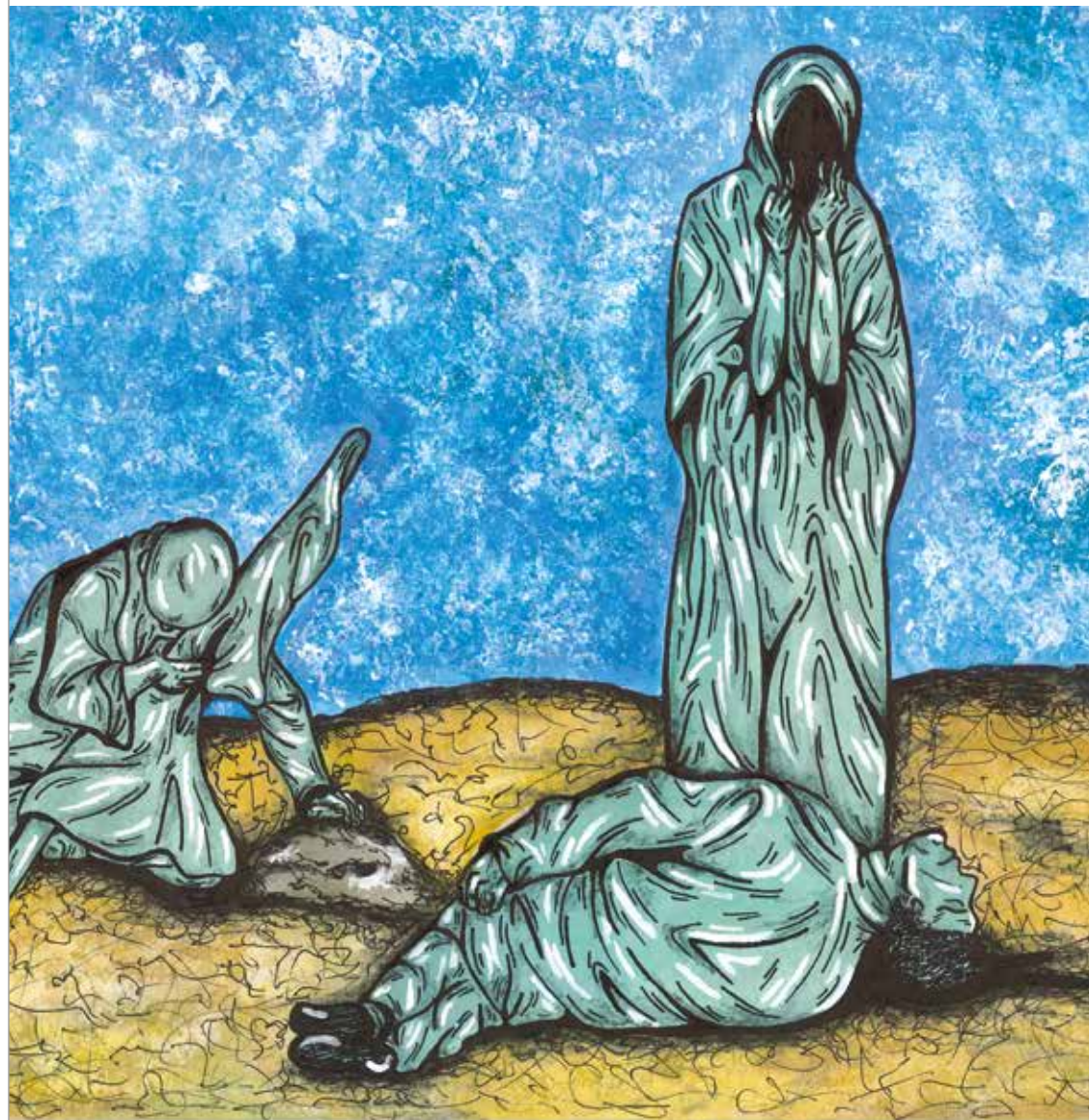

Pro Holičáky a okolí bude dílo Josefa Malejovského známo díky dvěma pomníkům, které právě v jeho rodném městě stojí na půdě městského hřbitova – památník odboje 1945 a památník obětí války. Jeho výtvořiny můžeme ovšem potkávat i za hranicemi jeho rodné hroudy.

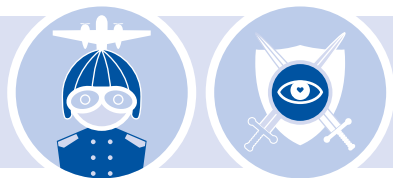
Bronzovou plastiku *Znovuzrození* můžeme obdivovat před Novou Scénou Národního divadla v Praze. Známý pomník Jana Žižky v Borovanech u Trocnova v podobě čtyřbokého jehlanu, na jehož vrcholu je umístěna socha husitského vojevůdce v nadživotní velikosti tvořil Malejovský v letech 1958 až 1969. Jednou z jeho posledních realizací je pomník Bedřicha Smetany na pražském nábreží, který byl odhalen v červnu 1984 u příležitosti 100. výročí úmrtí hudebního skladatele.

Pátý potomek holického obuvníka navzdory představám otce nepokračoval v rodinném řemesle. Otec poslechl Josefova učitele a jeho studijní kroky tak vedly na Státní ústřední školu bytového průmyslu v Praze, kde ho svěřil do péče učitelů Františka Kmenta a Damiana Pešana. Ti oba se podíleli na prvních Josefových řezbářských a sochařských úspěších.

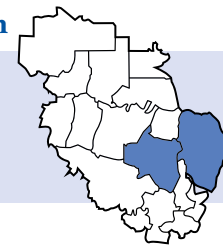
V dobách socialistického Československa mu jeho angažovaná tvorba v duchu socialistického realismu zajistila řadu zakázek na díla ve veřejném prostoru. Angažoval se také jako politik Komunistické strany Československa a poslanec Sněmovny lidu Federálního shromáždění za normalizace. Za svou politickou loajalitu si několikrát vysloužil Státní cenu Klementa Gottwalda, Řád Vítězného února a mnoho dalších státních vyznamenání. V roce 1974 obdržel titul národního umělce.

Oldřich Tošovský

Horní Jelení, Ostřetín

10. 7. 1917

17. 10. 1940

Krátce po narození se rodiče s malým Oldřichem přestěhovali z Horního Jelení do Ostřetína, kde žil až do svého odchodu v roce 1939.

Stavitelský praktikant, jemný, inteligentní mladík vstoupil roku 1934 dobrovolně do pilotní školy v Prostějově a stal se letcem. S okupací naší vlasti se nesmířil a otevřeně promlouval o svém plánu proti okupantům bojovat v cizině. Jediní, komu svůj záměr nesdělil, byli rodiče. Opouštěl je s bolestí a bez rozloučení. Když od nich naposledy odcházel, říkal jen nejistě, že jde vyprovodit kamaráda a brzy se vrátí.

Odešel koncem května 1939 s několika kamarády. Přešel přes Slezsko do Polska, a ještě před pádem Polska se dostal s transportem do Francie a po její kapitulaci do Anglie.

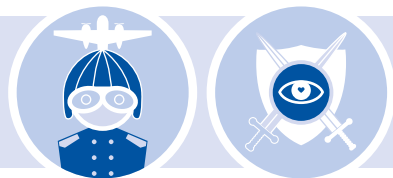
Tošovský byl výborným a odvážným pilotem. Byl mezi prvními, kteří se měli zúčastnit bojů nad Německem. Osud mu však nepřál. Zahynul ve věku dvaceti tří let při cvičném letu spolu se třemi spolubojovníky při havárii letadla u Pipp's Farm, Coddanham. Je uveden v seznamu padlých v bitvě o Británii ve Westminsterském opatství a byl také vyznamenán Československým válečným křížem in memoriam.

Jeho rodiče odvezli četníci 17. září 1942 do internačního tábora ve Svatobořicích u Kyjova na Moravě, kde byli drženi po dobu devíti měsíců.

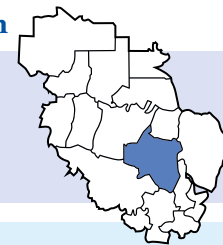

Ilustrace: Šarlota Kubínová a Nikola Štorková, 14 let

František Schejbal

Ostřetín

15. 2. 1918

24. 4. 1943

Živý, někdy až bouřlivý, avšak nebojácný mladík odešel koncem prosince 1939 na Moravu, kde musel čekat zhruba deset dnů, než mohl spolu se čtyřmi údajně pražskými letci přejít moravsko-slovenské hranice.

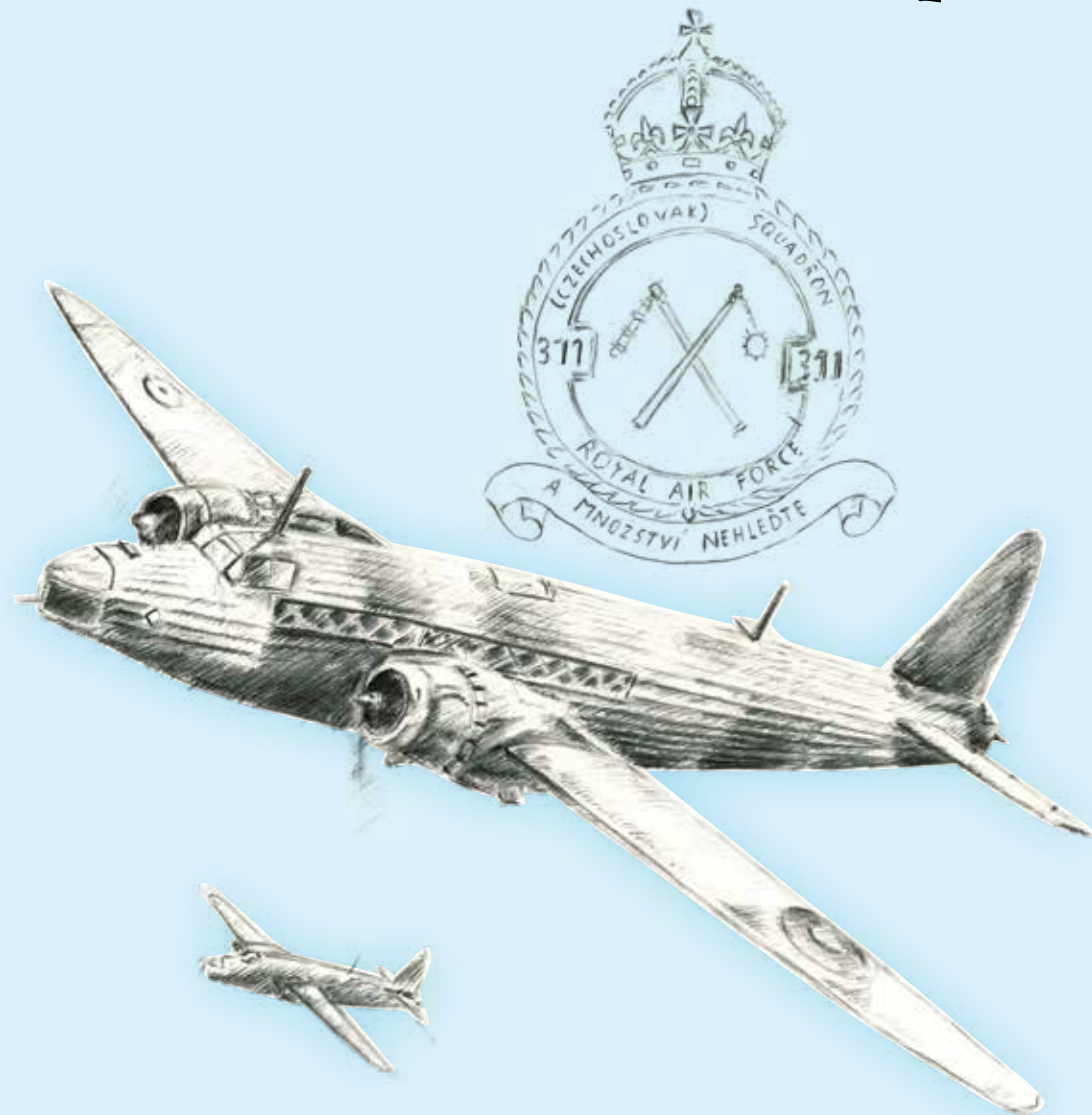
Brodili se po pás ve sněhu. Přes Myjavu se dostali do Nitry, kde jim poskytl pomoc ostřetínský rodák Josef Prokeš. Za Nitrou u osady Branč přešla tato skupina do Maďarska a přes Mužlu do Budapešti. Dále se přes Jugoslávii dostali do řeckého přístavu v Soluni a odtud po moři do Francie. Ve Francii se zúčastnil bojů jako dělostřelec. Po pádu Francie přešel do Anglie a přihlásil se k letectvu, kde byl vycvičen jako střelec.

Bohužel jemu ani jeho rodině nebyl osud příznivě nakloněn. Nejprve v roce 1942 odvedli jeho sourozence (bratra a sestru) do internačního tábora ve Svatobořicích u Kyjova na Moravě.

Na jaře roku 1943, kdy byl František Schejbal u 311. československé bombardovací perutě ve Skotsku, měl absolvovat poslední let před dovolenou, během které chtěl v Kanadě navštívit jiného zahraničního bojovníka z Ostřetína, četaře Jaroslava Vlachého.

Dne 24. dubna se jeho letoun s celou posádkou zřítil do moře, devět mil západně od Sillioth v Solwayském zálivu. Podle jedné zprávy prý letoun vybuchl, podle druhé byl sestřelen. Padl ve věku pětadvaceti let. Jeho tělo bylo vyplaveno po dvou měsících na pobřeží u West Prestonu. Pohřben byl 24. června 1943 na St. Andrew, Dumfries and Galloway.

František Schejbal byl vyznamenán Československým válečným křížem in memoriam a 29. května 1991 byl povýšen Ministerstvem vnitra in memoriam na majora.

Jaroslav Vlachý

4. 5. 1918

6. 5. 1981

Odešel v květnu 1940 na Moravu do vesničky Javorníky, odkud s tehdejším generálem Klapálkem a majorem Střelkou přešel na Slovensko do Nitry. V Nitře mu první pomoc poskytla ostřetínská rodačka Marie Prokešová.

Dalším cílem byl francouzský konzulát v Budapešti. V Maďarsku byl však chycen a pro nedovolené překročení hranic byl pět týdnů vězněn. Pak byl vyvezen zpět na slovenské hranice. Jeho vůle bojovat byla ovšem silnější než uzávěra maďarských hranic a po sedmi dnech se přece jen dostal na francouzský konzulát. Vybaven francouzským pasem poté projížděl s několika dalšími Maďarskem a Jugoslávií do řeckého přístavu Salonika, odkud měl být s ostatními Čechoslováky přepraven do Francie. Itálie v té době vypověděla válku Francii a cesta po moři byla nejistá, proto putovali po souši do Sýrie a posléze do Palestiny.

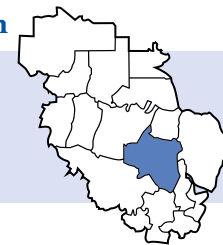
V Palestině byli Čechoslováci přijati chladně, protože v tu dobu tam o Československu nebylo nic známo. Později se naše vláda postarala o jejich výstroj a výzbroj. Po výcviku, který Vlachý absolvoval po boku Angličanů, Australanů a Indů, byl nasazen do bojů v Sýrii. Tam prožil první křest ohněm, viděl umírat své kamarády za vzdálenou vlast. Po vítězném ukončení bojů a po krátkém odpočinku v Palestině byli tito vojáci převezeni anglickými torpédoborci do pevnosti Tobruk, kde bojovali proti Němcům a Italům, kteří tenkrát ovládli celou Libyi a velkou část Egypta. Zde prožil sedm měsíců velice tvrdých bojů do chvíle, kdy byl Tobruk osvobozen slavným generálem Montgomerym.

Po krátkém oddechu v zázemí byl přidělen k protiletadlovému dělostřelectvu. V tu dobu přišel z Anglie přípis, že naše letectvo potřebuje nových sil. Jaroslav se ihned přihlásil a po lékařských prohlídkách byl do Anglie poslán. Po částečném osvojení angličtiny byl poslán do Kanady k pilotnímu výcviku a po jeho úspěšném zakončení odjel zpět do Anglie, kde byl přidělen k československé peruti a čekala ho opět perná práce.

Zpočátku létal se staršími, zkušenějšími piloty jako doprovod bombardérů a potom se stal hloubkovým letcem. Bojoval též proti nepřátelským stíhačům. Při invazi spojenců nastalo pravé peklo, což znamenalo být neustále ve střehu, bránit, bojovat až do vyčerpání a denně se až čtyřikrát navracet pro střelivo a pohonné látky.

Konec války šťastně přežil a vrátil se ve zdraví domů. Zůstal nadále ve svazu československého letectva. Obdržel tři vyznamenání: jedno československé a dvě anglická, z nichž jedno je za boje v Tobruku.

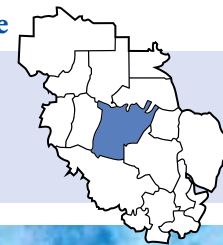
Ostřetín

František Bednář

Holice

27. 1. 1919

6. 12. 2007

Zakladatel a organizátor motokrosového závodu v Holicích, přední budovatel motokrosového areálu v Poběžovicích a muž, který měl velkou zásluhu na tom, že se právě zde od roku 1963 jezdilo mistrovství světa.

Narodil se jako čtvrtý z osmi dětí holického zahradníka. Po vyučení se obchodním příručím odešel v osmnácti letech sloužit vlasti. Absolvoval důstojnickou školu a chtěl jít k četnictvu, ale byl rok 1939 a válka zasáhla i Československo. Když ovšem náhodou objevili jeho žádost přidat se k četnictvu, povolali ho do služby a sloužil v Berlíně i mnoha českých městech. Nakonec zakotvil v Lokti nad Ohří, kde sloužil až do doby, než se četnické uniformy začaly měnit za ty esenbácké.

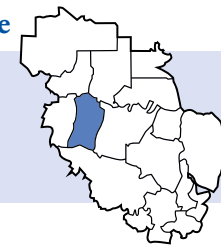
Za pár let ho stesk po rodné hroudě a pracovní nabídka od pardubické Jednoty dostaly zpět domů. Kromě zaměstnání se věnoval i mnoha volnočasovým aktivitám, čehož si všiml i rozvíjející se automotoklub. Právě on s kolektivem nadšenců stál za vybudováním proslulého motokrosového závodiště v poběžovické kotlině. Za několik let jeho ředitelování se holický motokros z krajských přeborů vyhoupl do Evropy a krátce nato se jméno poběžovického závodiště stalo samozřejmostí závodů o mistrovství světa.

Byl známý pod přezdívkou Ježíšek. Dokázal přesvědčovat, umlouvat a vysvětlovat jako málokdo. Samozřejmě získával i na osobní popularitě, byl známý a oblíbený mezi činiteli, funkcionáři a závodníky z mnoha evropských míst. Byl respektovanou osobou ve městě, kraji i hlavním městě, aniž by se uchyloval k politikaření. Stačilo jeho úvodní „Ježíšku, Ježíšku, potřebujeme od tebe...“ a byla ruka v rukávě, ať byl dotyčný sebevyšším potentátem. Právě díky této legendární větě mu byla přisouzena přezdívka, která mu vydržela až do smrti.

Stanislav Srazil

Horní Ředice

7. 5. 1919 1944

Z chudé rodiny obuvnického dělníka a pracovníce v zemědělství se Stanislav Srazil po obsazení republiky jako statečný nevoják rozhodl bránit svou vlast za jejími hranicemi.

Vyučený číšník už 30. května 1939 dobrovolně vstoupil do polovojeňského pracovního tábora na severní Moravě, odkud 19. června v tajnosti přešel česko-polské hranice v blízkosti Ostravy. Neúspěšně. Tehdy poprvé zažil tvrdé výsledky frýdeckého gestapa.

Úspěšný byl až jeho druhý pokus přes Slovensko, kde ho Poláci přátelsky přijali a odeslali do Krakova, kde podepsal pětiletý závazek ke službě ve francouzské cizinecké legii. Po vypuknutí války byl z Bosuet poslán do Francie.

Z pěšího pluku se po absolvování poddůstojnické školy a účasti v bojích o Francii dostal do Anglie, kde byl mimo jiné součástí první československé skupiny, která zde prošla parakurzem, po němž logicky následovalo zařazení do paraskupiny Antimony.

Společně s Františkem Závorkou a Lubomírem Jasínkem byl Srazil před půlnocí dne 24. října 1942 vysazen nedaleko Rožďalovic. Jejich hlavním úkolem byla zpravodajská činnost, díky které mělo být obnoveno spojení mezi domácím odbojem a exilem, tehdy přerušeném heydrichiádou. V té době byla skupina v protektorátu jediná.

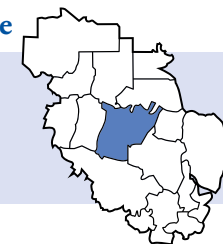
Na odhalení operace Antimony se podílel konfident Karel Čurda, známý díky prozrazení operace Silver A. Srazil byl z trojice parašutistů zatčen jako poslední a jediný se dostal do rukou gestapa živý. Četař se těžkému nátlaku gestapa podvolil a byl donucen podílet se na obnově rádiového vysílání do Londýna s cílem ho zmást. Koncem dubna se rozhodl varovat Londýn odvysíláním chybného hesla. Chvilku, kdy s ním nacisti přestanou mít trpělivost, byla jen otázkou času. Popraven byl bez soudu údajně koncem roku 1944.

Václav Lohniský

Holice

 5. 11. 1920 18. 2. 1980

Herec, který ztvárnil mnoho oblíbených postav v českých komediích a pohádkách. Režisér, jehož talent prezentovaly například scény Divadla S. K. Neumanna v pražské Libni (dnešní Divadlo pod Palmovkou), Státního divadla v Ostravě nebo Krajského oblastního divadla v Plzni. A v neposlední řadě také holický rodák, který se narodil státnímu radovi, jehož posléze za trest přeložili do Úpice, kde Václav Lohniský také vyrůstal.

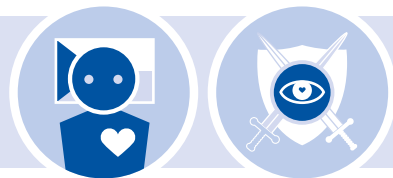
Po maturitě na gymnáziu se měl stát knězem. Z bohosloveckého semináře v Hradci Králové byl pro své levicové smýšlení vyloučen, a tak se přesunul na dramatické oddělení pražské Státní konzervatoře. Nakonec absolvoval u profesorů a režisérů Aleše Podhorského a Františka Salzera v roce 1946 herectví a 1948 divadelní režii. Svůj talent nejprve zúročoval za války jako herec, ale po roce 1945 se více zaměřoval na režii.

Jeho vzezření bylo nezapomenutelné a dokonale se hodilo k podlézavým, úskočným či záporným charakterům postav, které Lohniský ztvárnil. Na půdě herectví pro něj byla nejplodnější 70. léta, kdy svou podobu a talent propůjčil postavě Hujera z komedie *Marečku, podejte mi pero!*, docenta Chocholouška z neméně humorného filmu *Jáchyme, hod' ho do stroje!* a dětskému divákovi se jistě alespoň jednou propíčil do snů jako Smrták z pohádky *Dařbuján a Pandrhola*, která ale vznikla už v letech padesátých.

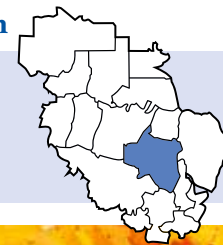
Během svého života ztvárnil 129 filmových rolí a režíroval 105 divadelních představení. Zemřel v roce 1980 přímo na place při natáčení filmu *Krakonoš a lyžníci*. Hrál postavu finance a šlapal na kopec, který měl v jednom z posledních záběrů sjet na lyžích spolu s dalšími kolegy. Dolů už se bohužel (živý) nedostal.

Bohumír Lohniský

Ostřetín

7. 11. 1922

8. 5. 1945

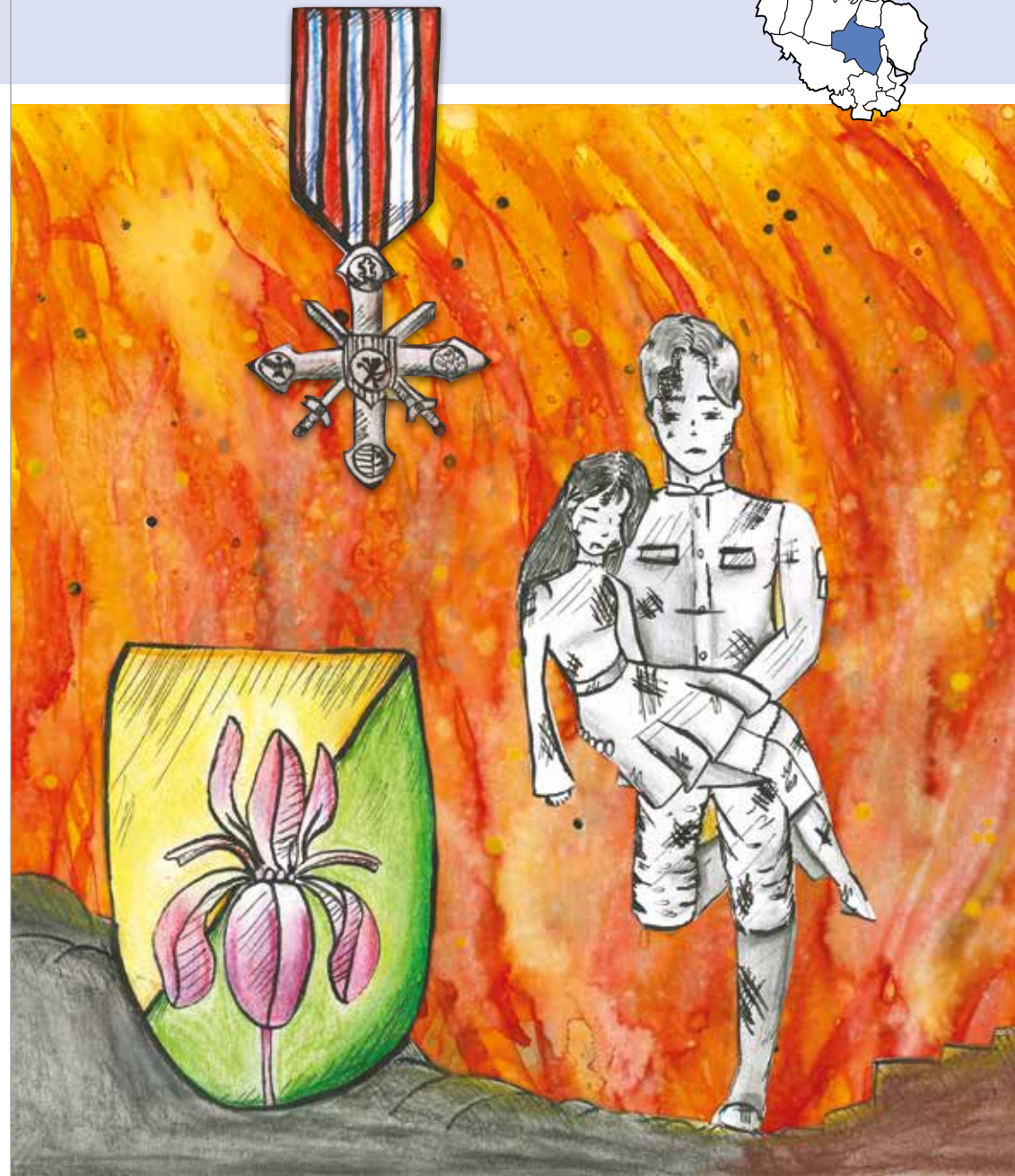

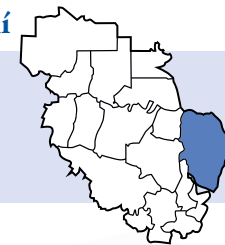
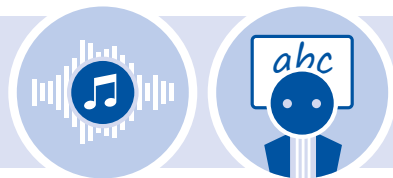
O dvázný, veselý sportovec a člen ostřetínského hasičského sboru byl vyučen obchodním příručím. V roce 1941 byl totálně nasazen do Říše, kde se stal topičem na lokomotivě. V roce 1942 odešel k četnické službě.

Při druhém náletu na Pardubice, kde sloužil, zachránil z hořícího domu dívku. Koncem roku 1944 byl služebně přidělen k četnické stanici do Svatky. Právě zde se Bohumír dal do služeb partyzánů, které včas upozorňoval na akce okupantů.

O jeho statečnosti svědčí výňatek z dopisu zaslaného Místním národní výborem ve Svatce: „Jeho chování za německé okupace nasvědčovalo, že je nepřítelem nacistického režimu, a proto byl v řadách českého obyvatelstva značně oblíben. Jak bylo dodatečně zjištěno, byl ještě v dubnu 1945 ve spojení s ruským parašutistickým oddílem partyzánů skupiny Vpřed pod vedením majora Orlova. Pro své čestné a přímé chování, pro svou obětavost vysloužil si úcty a uznání všech občanů našeho města...“

Dne 8. května 1945 byl ve Svatce při odboji zastřelen. Následně bylo jeho tělo převezeno do Ostřetína. Dne 12. května 1945 byl za velkého shromáždění občanů, mládeže, partyzánů a četnictva pochován na místním hřbitově. Dne 26. února 1947 byl vyznamenán Československým válečným křížem in memoriam.

5. 9. 1924

10. 9. 2010

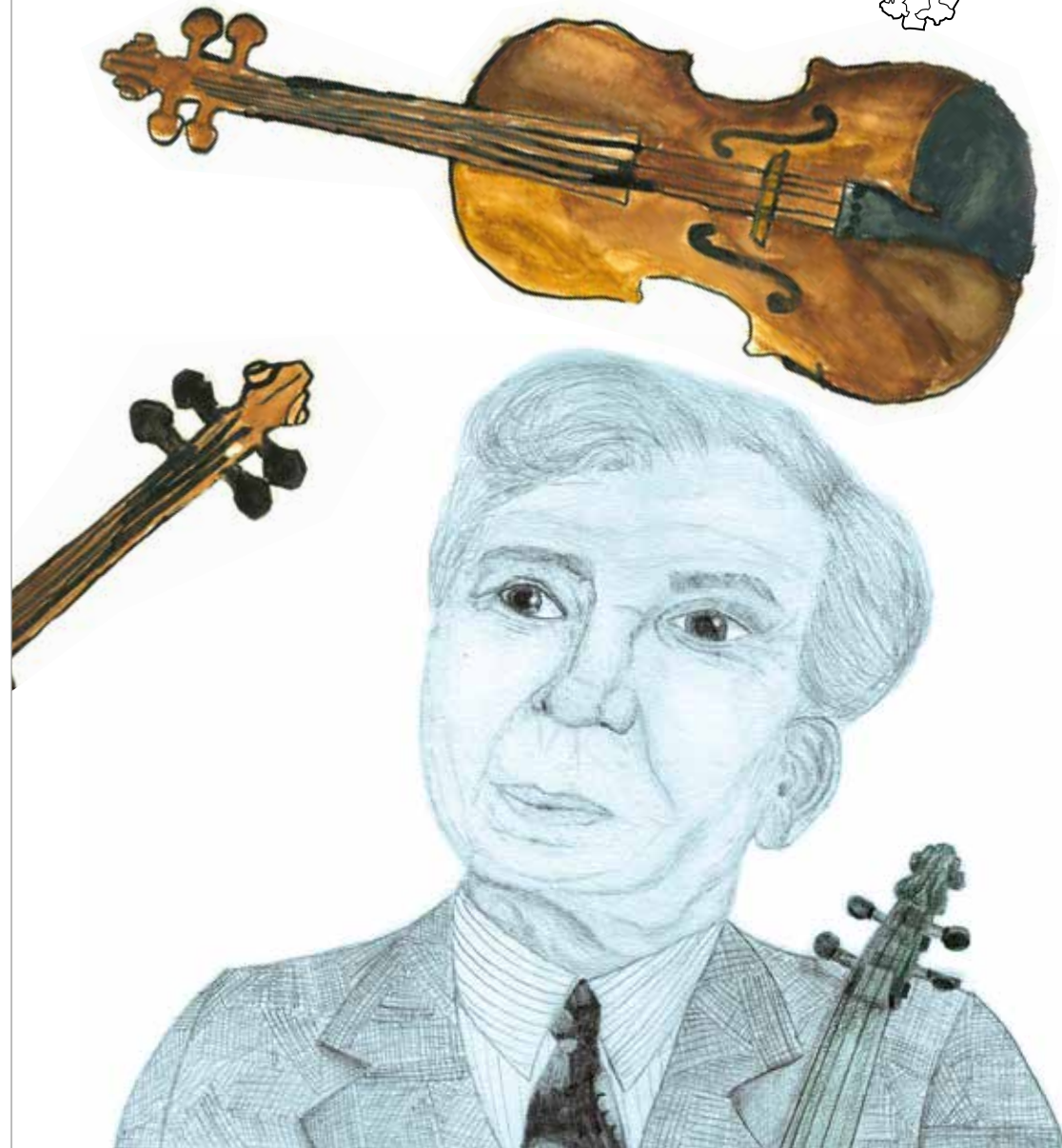
Český houslista a primárius Smetanova kvarteta se narodil za první republiky do rodiny úředníka jako jedináček. Jeho otec Antonín hrál ve volném čase na housle a jako samouk si čas od času přivydělával na vesnických zábavách a měl i několik svých žáků, které hře na housle učil. Jiří vystoupil poprvé jako pětiletý na koncertě Tělovýchovné jednoty Sokol.

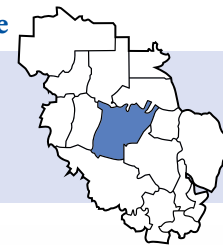
Kvůli existenčním problémům se rodina přestěhovala do Prahy. A možná právě díky tomu se dostal k těm nejlepším houslistům tehdejší doby. V první třídě ho vyučoval profesor Emil Lechner, zakladatel českého noneta. O jeho talentu se v jeho deseti letech dozvěděla i dcera prezidenta Masaryka Alice, která Jiřího pozvala na lánský zámek, kde v přítomnosti tehdejší hlavy státu zahrál několik koncertních etud. Díky této přehrávce v prezidentské pracovně posléze dostal stipendium.

Během druhé světové války se díky svému umu vyhnul nasazení v Německu a vystupoval v německé opeře z Duisburgu, která působila v dnešní Státní opeře.

V roce 1947 Antonín Kohout oslovil Nováka, zda by se nechtěl přidat do Smetanova kvarteta, a to rovnou v roli primária. Nabídku přijal a v uskupení setrval přes čtyřicet let. Jeho příchod do kvarteta znamenal pro tento soubor strmý vzestup na domácí i světová pódia, a Smetanovo kvarteto se tak stalo nejvýraznějším představitelem české komorní hudby a také dnes je stále významnou součástí světové hudební scény.

V roce 1969 se členové Smetanova kvarteta stali pedagogy na Akademii múzických umění v Praze. Jejich pedagogická činnost měla silný vliv na další vývoj kvartetní generace, která v nich měla počáteční vzor. Dodnes jsou jejich žáci osobnostmi předních smyčcových souborů.

18. 10. 1924

24. 10. 2019

Je považován za jednoho z neoriginálnějších českých výtvarníků 20. století. Pro jeho tvorbu byly charakteristické především pastely a drátěné plastiky, které po sobě zanechal i ve svých rodných Holicích.

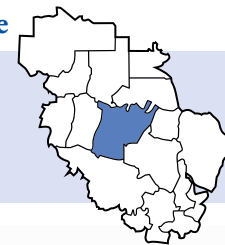
Jeho svět umění byl proměnlivý, vyvíjel se od fauvismu přes kubismus až k expresivnímu cítění. Posléze tvary zjednodušil natolik, že se proměnily v pouhý znak. Malichovo dílo tak postupuje na časové ose od složitosti k naprosté jednoduchosti.

Inspirací mu byly věci kolem něj. Dědeček, který vápnem natíral chalupu a od země nechával černý pruh nebo černě nabarvené kmeny stromů na zimu, aby je ochránil před nenechavými zajíci. „Miloval jsem krajinu, protože jsem se narodil ve správné krajině,“ řekl v dokumentu České televize Malich o holickém Kameneckém kopci, který byl jeho velkou inspirací. Když se posléze začal více věnovat geometrickým tvarům, bylo to podle něj proto, že ho od malička bavila modelařina a větroně.

Sám tvrdil, že neměl rád tzv. neprůhledné věci, jako hlína nebo dřevo. Potřeboval vidět skrz, aby o tom mohl přemýšlet. Také zmiňoval, že mu bylo často líto, že nemá oči kolem celé hlavy.

„Karel Malich je jedním z největších revolucionářů dvacátého století. Když se řekne jméno Malich, tak je to právě energie. On se totiž vždy zamýšlel nad jevy, které hmotou nelze příliš zobrazit, například proudění vzduchu, vlnění, sluneční záře, a vytvořil tak sloh, jenž je známý jako jeho drátěné plastiky,“ charakterizoval dílo Karla Malicha jeho galerista Zdeněk Sklenář.

10. 6. 1928

5. 3. 2016

Úředník, který od mládí působil v Holicích, nevládnul jen příslušným razítkem, ale také slovem a jeho básnické střevo oceňovalo dětské i dospělé publikum. Děti mohly jeho básně, říkanky a pohádky nacházet v dětských časopisech, ilustrovaných knížkách nebo rozhlasových pořadech a písničkách.

Právě v rozhlase propůjčily své osobité hlasy Balíkovým postavám persony jako Václav Postránecký, František Němec nebo Ladislav Trojan. Pohádek, jež vycházely napříč dětskými časopisy (*Mateřídouška*, *Sluníčko*, *Čtyřlístek*), je více než čtyřicet. Jeho literární tvorba je překládána do slovenštiny, polštiny, němčiny, estonštiny, maďarštiny a angličtiny.

Byl také milovníkem hudby. Skládal písňové texty a založil několik hudebních celků. Za zmínku stojí skladba *Vzpomínka na kamaráda*, která odkazuje na smutnou, ale hrdinskou událost v jeho životě. Doba jeho dospívání byla totiž jednoznačně poznamenána druhou světovou válkou. Osvobození od nacistické nadvlády se ho citelně dotklo, když během holického květnového povstání přišlo tragicky o život pět jeho kamarádů skautů. Jejich symbolický pomník je na okraji Holic na Pardubické ulici a píše se na něm „NA PAMĚŤ BRATRŮ JUNÁKŮ“. Byla vydána holickou firmou Grafo Čuda jako pohlednice v grafické úpravě dnes světově známého holického rodáka, akademického malíře Karla Malicha.

V roce 1969 měla úspěch na Děčínské kotvě jím otextovaná píseň *Až udeří má hodina*, na desku Supraphon ji nazpíval Karel Hála. Zhudebněných textů má na svém kontě více než šedesát.

Karel Kaplan

28. 8. 1928

Jeden z nepřekladanějších českých historiků, jehož odklon od komunistického smýšlení může být příkladem lidské sebereflexe a toho, že uznání chyby není slabost.

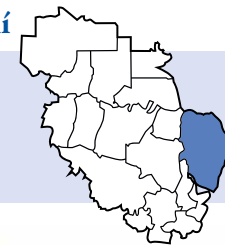
Podle vlastních vzpomínek vyrůstal Kaplan ve skromných poměrech. Matka mu zemřela v dětství, a tak ho vychovávali prarodiče. Jeho pohled na svět prý nejvíce ovlivnil jeho starší bratr, který po třech letech v nacistickém vězení sympatizoval s komunistickými myšlenkami.

Když v roce 1948 přišel únorový převrat, působil už jako placený funkcionář v okresním aparátu KSČ ve Vysokém Mýtě. V padesátých letech absolvoval na popud strany roční studium na Institutu společenských věd při ÚV KSČ, což jeho kariéru posunulo novým směrem. V roce 1960 nastoupil do kulturně-propagačního oddělení ÚV KSČ, kde měl na starosti ideologické otázky týkající se historie. Toto angažmá mu otevřelo dveře mnoha archivů a umožnilo přístup i k utajovaným dokumentům. Jejich studium Kaplanovi v zásadě otevřelo oči. „Nejkrutější pro mě byly politické procesy čtyřicet osm až padesát čtyři, to byla vrcholná vlna. Když jsem to objevil, tak to bylo hrozné. Druhá věc byla kolektivizace zemědělství. Zkrátka najednou člověk ty věci viděl v úplně jiném světle,“ přibližuje Kaplan pro Paměť národa.

V té době se začal aktivně angažovat v proreformní politice pražského jara a působil jako tajemník Ústřední rehabilitační komise při ÚV KSČ. To vše vzalo za své po invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Z práce i strany byl vyhozen a v roce 1972 zatčen a krátce držen ve vazbě. Ideální čas na emigraci.

V roce 1976 legálně odjel do Spolkové republiky Německo, kam se mu ve spolupráci s dalšími kolegy a kolegyněmi podařilo tajně odvézt kopie po léta získávaných archivních materiálů a o tomto odvážném transferu posléze referoval i západní tisk.

Horní Jelení

NEBEZPEČNÁ
BEZPEČNOST

GOTTWALDOVI
MUŽI

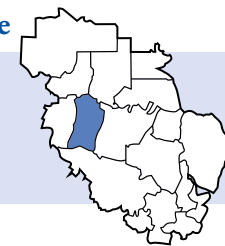
ARCHIV

František Machatý

Horní Ředice

20. 11. 1930 4. 8. 2011

Po ukončení základní školy se ředický rodák vyučil strojním zámečníkem. V osmnácti letech nastoupil vojenskou službu u pohraniční stráže ve Volarech. Své nejdelší pracovní období strávil v podniku TOS Holice jako technický úředník.

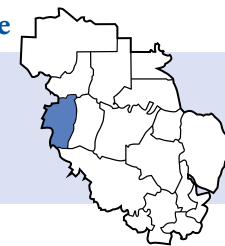
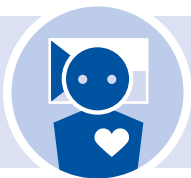
Měl spoustu zálib a koníčků. Aktivně hrál fotbal a jako člen Sokolské jednoty v Holicích několikrát nacvičoval spartakiádní vystoupení, s nimiž nechyběl ani na závěrečných přehlídkách v Praze. Kromě sportu se věnoval také fotografování, procházkám po lese, kutilství a dokonce i chovu zpěvných kanárů. Právě v posledně jmenované oblasti patřil dlouhá desetiletí k nejlepším v republice. Na soutěžních výstavách získal mnohá ocenění i na evropské úrovni. V letech 1997 až 2006 organizoval republikové soutěže i v Horních Ředicích.

Zde se také od roku 1990 aktivně účastnil činnosti obecního zastupitelstva, ve volebním období 1994–1998 zastával funkci místostarosty a osobně se podílel na přípravách a realizacích důležitých investičních akcí v obci (rekonstrukce základní školy, plynofikace, výstavby splaškové kanalizace a infrastruktury pro sedmdesát rodinných domů).

Od mládí byl činný v Českém zahrádkářském svazu, působil jako jednatel spolku a měl velkou zásluhu na vybudování moštárny včetně strojního zařízení, které je v provozu dodnes.

V roce 1997 byl vůdčí postavou při rozdělení hornoreďické tělovýchovy na dva samostatné subjekty – FK Horní Ředice a TJ Sokol Horní Ředice. Jako člen výboru TJ Sokol významně přispěl ke znovuzrození tělovýchovné činnosti v obci, každoročně zakončené červnovou Sokolskou akademií. Svůj podíl má i na obnově konání masopustního průvodu, který až do nástupu nemoci pravidelně zahajoval.

15. 8. 1932

13. 4. 1990

Osobností, která se zapsala do dějin obce Dolní Ředice, byl učitel a ředitel místní základní školy. Vyrostl sice v obci Semtěš u Čáslavi, ale právě v Dolních Ředicích zanechal nesmazatelnou stopu.

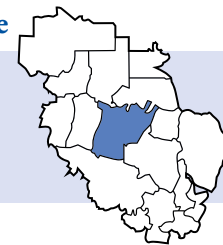
Do roku 1972 pracoval jako vedoucí odboru školství a kultury Městského národního výboru v Pardubicích. Byl autorem a propagátorem dodnes trvající družby Pardubic s italským městem Rosignano a v roce 1968 organizoval výměnné pobyty českých a italských dětí. Za své protesty proti okupaci sovětskými vojsky byl v době normalizace perzekuován a zbaven funkce. Po sametové revoluci byl oficiálně rehabilitován.

Do Dolních Ředic odešel se svou ženou Marií učit na malotřídní venkovskou školu. Zde kromě práce s dětmi vybudoval dodnes fungující knihovnu, založil soubor loutkového divadla a ve třídě i velkou loutkovou scénu, kde sám svým žákům hrál. Byl organizátorem plesů a obnovil tradici maskárního průvodu. Stal se také hloubavým kronikářem obce, v archivech strávil mnoho hodin. Živou historii Dolních Ředic udržoval i oblíbenými srazy rodáků.

Politickou svobodu po roce 1989 přijal s velkou radostí a hned po sametové revoluci v rámci politické plurality založil ve vesnici buňku strany sociální demokracie. Z nabyté svobody se bohužel mohl radovat jen několik měsíců, zemřel na infarkt náhle uprostřed aktivního života v pouhých osmapadesáti letech.

Svou pracovitostí, dobrými nápady a láskou k lidem významně ovlivnil život v obci. A to nejen stovek venkovských dětí, které naučil číst a psát, a které si i dnes, jako dospělí lidé, dobře pamatují svého učitele s houslemi v ruce.

3. 10. 1936

O sud tohoto holického rodáka byl značně ovlivněn komunistickým režimem, ve kterém strávil značnou část svého aktivního pracovního života. I přesto vždy patřil k uznávaným osobnostem divadla i filmu.

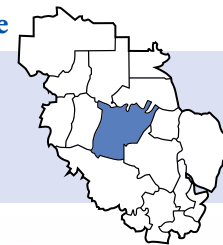
Narodil se v roce 1936 do dobře situované rodiny holického továrníka. Po roce 1938 ale rodinná továrna na obuv zkrachovala a nastalo kruté období nejen českých dějin – nacistická okupace. Otec Jana Kačera byl Žid, který se po příchodu nacistů rozhodl ukončit svůj život. Báł se, že by jeho přítomnost mohla rodinu ohrozit.

Jeho původ komplikoval Janu Kačerovi život i po nástupu komunistů k moci. Po absolvování oboru režie na pražské DAMU se angažoval v ostravském Divadle Petra Bezruče. Právě zde se zformovala generačně spřízněná skupina herců a dramatických umělců, která posléze v roce 1965 založila pražský Činoherní klub. Tato divadelní éra tvoří dodnes významnou kapitolu v dějinách českého divadla. Mezi jeho tamní nejslavnější režijní počiny patří inscenace *Revizor* či *Višňový sad*.

Počátkem 70. let byla tato zlatá doba Činoherního klubu ukončena. Kačerovy politické postoje a spojení s trezorovou filmografií byly důvodem k jeho přesunu zpět do Ostravy. Teprve po deseti letech se mohl vrátit do Prahy a ujal se režie ve Vinohradském divadle.

Po revoluci spoluvytvářel směřování Národního divadla, přednášel režii na DAMU a v roce 1998 obdržel od prezidenta republiky medaili Za zásluhy v oblasti kultury. Více o jeho životě vám může také napovědět jedna z jeho tří autobiografií.

30. 9. 1938.....

15. 1. 2009

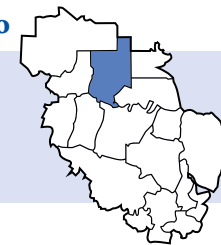
Akademický sochař, malíř a kreslíř je absolvent Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze (UMPRUM). Jeho práce je k vidění především v Pardubicích a blízkém okolí. Věnoval se prostorové plastice a restaurátorství památkových objektů v regionu.

Holičtí budou pravděpodobně znát jeho autorské plastiky na místním kulturním domě nebo bustu dalšího slavného rodáka – Dr. Emila Holuba – na Africkém muzeu. Společně s Václavem Prokešem pracoval také na pomníku, který je připomínkou návštěvy Tomáše Garrigua Masaryka v roce 1922. Holinka pomník navrhl a Prokeš spolu se svým synem Lubošem provedl kamenosochařské práce. Ve volném čase se věnoval také malbě.

Bedřich Centner

Vysoké Chvojno

28. 10. 1938

Vyučeného provozního lučebníka pro zpracování ropy si určitě někteří z obyvatel Vysokého Chvojna ještě pamatují jako porevolučního starostu. I na vesnici v roce 1989 vznikalo Občanské fórum a Bedřich Centner byl něco jako jeho místní mluvčí. Když se na schůzi v hospodě řešilo, kdo by měl být starostou, jeden z přítomných zmínil, že poslední starosta obce byl Centner, který již nebyl naživu, a tak by doporučil jeho syna. „Tu potřebu jsem neměl, ale nechtěl jsem, aby se starostou stal někdo z bývalých komunistů,“ vzpomíná na období nově nabyté funkce Centner, v té době mladší.

Starostou byl dvě funkční období v letech 1990 až 1998. Proč už pak nekandidoval? „Dvě období jsou v demokracii možné maximum pro prezidenta a já to vztahoval i na funkci starosty. Jsou země, kde to mají takto i uzákoněné. Je-li někdo ve funkci prezidenta i další období, pro mne to již není prezident, ale diktátor. Současný stav v Rusku, Bělorusku i Severní Koreji to jen potvrzuje,“ ujasňuje své rozhodnutí.

Velkou roli hrají v jeho životě také včely. Začal se jim věnovat v jedenácti letech, když ministroval. Tehdy mu pan farář Naxera věnoval první roj a hospodský Čepčář druhý. O několik desítek let později pak vykonával v letech 1981 až 2015 funkci předsedy včelařů ZO Holice.

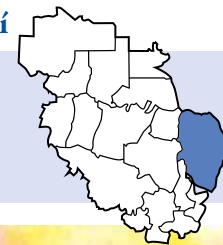
Znám je také svým hlubokým zájmem o historii. Nejvíce si historické bádání užil při pátrání po předcích, kdy trávil mnoho času v archivech. Možná spíše jako vedlejší produkt vznikla s pomocí pracovníků okresního archivu v Pardubicích také publikace *Chvojno 860 let*.

Jiřina Jelenská

Horní Jelení

21. 12. 1942

27. 3. 2007

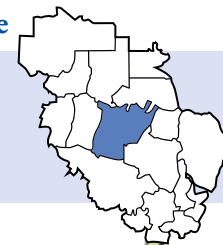
Představitelka nejrůznějších temperamentních hrdinek, které pro silnější slovo nešly daleko, prorazila na filmovém plátně zejména rolí žárlivé manželky předsedy JZD v trilogii vesnických komedií *Zděňka Trošky Slunce, seno, jahody* (1983), *Slunce, seno a pár facek* (1988) a *Slunce, seno, erotika* (1990).

Narodila se do velké divadelnické rodiny jako Jiřina Růžena Vašků. Mezi její předky z cirkusácké rodiny měl údajně patřit i slavný Vašků z románu *Cirkus Humberto*, který napsal Eduard Bass podle osudů skutečných postav. Až její spolužák a publicista Robert Křesťan pro ni vymyslel umělecký pseudonym Jelenská, který je odkazem na její rodné město. V Horním Jelení se přitom narodila spíše náhodou, když zde její rodina byla zrovna na štaci a hrála představení. Byla také manželkou herce Václava Duška, takže v některých televizních či filmových titulcích ji lze najít i pod jménem Jiřina Dušková.

Celý svůj divadelní život strávila na oblastních scénách – Těšín, Šumperk, Hradec Králové a nakonec Pardubice. Nejdéle Jiřina setrvala na královéhradeckém jevišti, kde působila dvacet sezón. Uplatnění našla i za rozhlasovým mikrofonem, spolupracovala s královéhradeckým rozhlasem, pro který vytvořila desítky rolí.

„U filmu měla sice malé role, ale vytvořila jich asi 140! Byla pro filmaře nejen dobrý typ, ale i schopná herečka. Nedělalo jí problém přečíst si text a okamžitě jít točit,“ vzpomíná na svou manželku, s níž strávil čtyřicet let života, Václav Dušek.

22. 5. 1954

N ejen v uměleckých a přátelských kruzích ho oslovují přezdívkou odvozenou z jeho křestního jména – Bóďa. Nikdo se ho také nebojí nazvat legendou českého designu. Jeho práce je lehce rozpoznatelná díky výraznému a nezaměnitelnému rukopisu, který uplatňuje v malých sériích originálních svítidel, nábytku a doplňků.

Sedm let po dokončení studia architektury a interiérového designu na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze spoluzaložil legendární designérskou skupinu ATIKA. Kromě něj patřili mezi zakládající členy Vít Cimbura, Jiří Javůrek, Jiří Pelcl, Jaroslav Šusta a Vlastimil Vagaday. ATIKA se zařadila mezi hlavní evropský postmoderní proud 80. let. Z více než 155 autorských prací jejich tvorby je jich přes dvacet uloženo ve významných českých státních sbírkových institucích v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze a Moravské galerii v Brně. Po pěti veleúspěšných letech se skupina v roce 1992 rozešla. Naplnila své cíle a z mladých designérů se staly uznávané osobnosti.

Rok na to už Bohuslav Horák intenzivně spolupracoval s Anthologie Quartett. Pro tuto německou společnost vytvořil mnoho úspěšných designových produktů, které určily osobitý styl společnosti.

Další z jeho známých projektů vznikl pod značkou M.O.M. (moje objektové múzy). Ten vytvořil v roce 2012 společně se sochařkou a sklářskou výtvarnicí Vladimírou Klumpar. Dali tak vzniknout nové řadě skleněných osvětlovacích objektů. Značka tak navázala na tradici sklářů a brusičů v českých zemích.

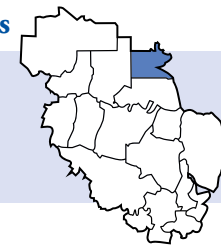
Mezi jeho nejlépe a dlouhodobě prodávané kusy patří například zrcadlo Kýč z roku 1995, židle s názvem *Pupeny* z roku 1996, věšák *Stromek* z roku 1998 nebo sklenice *Stěla*, kterou vytvořil o rok později. Jeho práce můžete potkat v řadě galerií a sběratelských spotů po celém světě (Moss Gallery v New Yorku, DaDriade v Římě, Limn Gallery v San Franciscu nebo Dox by Qubus a Křehký v Praze).

Radomír Charvát

Nová Ves

1. 9. 1957.....

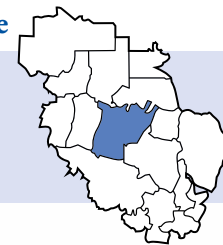
Do Nové Vsi se nastěhoval po ukončení vojenské služby v roce 1980. Jako lesní technik zde ovšem absolvent lesnického učiliště ve Svobodě nad Úpou a Střední lesnické technické školy v Trutnově pracoval již v roce 1977. Kvůli jeho politickým názorům a postojům mu však nebylo další studium umožněno.

To mu ale nezabránilo v samovzdělávání a v roce 1998 byl u Krajského soudu v Hradci Králové dokonce jmenován znalcem v oboru lesnictví. „Je to již neuvěřitelných čtyřicet pět let, co pracuji v oboru lesnictví, a to vlastně pořád na stejném místě, jen jsem postupně kariéře rostl. Jsem v regionu zřejmě nejdéle na jednom místě sloužící lesník,“ komentuje své povolání-poslání Charvát.

Pro svou práci lesníka se rozhodl. Pro práci jednatele Lesního družstva Vysoké Chvojno byl vybrán. Největším uspokojením, naplněním a radostí z práce mu je odborná volnost a důvěra, kterou mu po celou dobu od obnovení družstva v původních podílech zástupci členských obcí projevují.

Zajímalo by vás, co tento lesník tělem i duší rád dělá ve svém volném čase? Opět se to týká jeho práce. Už třicet let se jako přisedící účastník v maturitních komisích na trutnovské lesnické škole. Publikuje v odborných časopisech (*Svět myslivosti*, *Lesnická práce*,...) a často přednáší na seminářích lesnických škol, výzkumu či Ministerstvu zemědělství. Více než dvacet let vykonává funkci předsedy Sdružení obecních, soukromých a církevních lesů pro Pardubický, Královéhradecký a Liberecký kraj a je stálým členem v republikovém výboru. Z pověření této organizace se také podílí na zpracování různých odborných materiálů včetně příslušné legislativy. K jeho profesi neoddelitelně patří i myslivost a je tak jejím náruživým vykonavatelem. Dále se zabývá zahrádkařením, chovem drobného hospodářského zvířectva a je také včelař, stejně jako jeho dávní předchůdci.

30. 10. 1963

Reprezentant ve sportovní střelbě na skeet, trojnásobný účastník olympijských her, mistr světa a Evropy, držitel medailí z vrcholových střeleckých soutěží, který do svých 14 let žil v Holicích.

I když s brokovou střelbou začínal poměrně pozdě (až v 17 letech), byl velice rychle vybrán mezi zářné talenty a z pardubické střelnice přesídlil do Brna. Zde působil až do roku 1997, kdy přešel do Dukly Hradec Králové. Díky skvělým výsledkům se prosadil do československé reprezentace, jejímž členem byl od roku 1982 a získal celkem čtrnáct medailí.

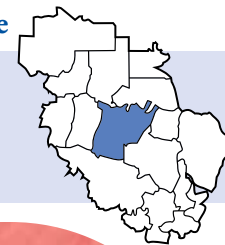
I když si celkem třikrát zastřílel na letních olympijských hrách, ani jednu účast neproměnil v medailový úspěch:

- 1988 LOH v Soulu – 13. místo,
- 1992 LOH v Barceloně – 16. místo,
- 1996 LOH v Atlantě – 32. místo.

Zato má ale tři tituly mistra světa a všechny jeho medaile, kromě juniorského stříbra, jsou z týmových soutěží. Ve sportovní kariéře se věnoval brokové střelbě na skeet, známé jako sestřelování asfaltových holubů. V soukromí byl i vášnivým myslivcem. „Co se týče střelby do zvěře, to není to pravé ořechové. Já chodím do lesa zrelaxovat, a když tam je nějaká šance na odstřel, zmáčknu to. Ale že bych střílet musel, to v žádném případě,“ řekl Hlaváček v jednom z rozhovorů.

Kariéru ukončil v osmačtyřiceti po celkem jednatřiceti letech závodní kariéry. Za devatenáct let věrných služeb v armádě ČR získal také meč pro Rytíře armádního sportu.

11. 3. 1976

Holice se díky Radku Baborákovi mohou pyšnit jednou z nejvýznamnějších osobností současné klasické hudební scény. Hru na lesní roh začal studovat v osmi letech u profesora Karla Křenka, a právě pod jeho vedením zaznamenal první úspěchy:

- absolutní vítězství v rozhlasové soutěži Concertino Praga,
- 3. cena v soutěži Pražské Jaro,
- 1. místo v interpretační soutěži soudobé hudby,
- laureát Grand Prix UNESCO.

Není divu, že se nakonec rozhodl pokračovat ve studiu na Pražské konzervatoři. I během studia neotálel a vyhrál několik ocenění. Už v osmnácti letech mu bylo nabídnuto místo prvního hornisty v České filharmonii, a to bez konkurzu, což je zcela výjimečné. Zde ale setrval pouze dva roky a poté se svým lesním rohem bez nadsázky obletěl celý svět.

Další velmi důležitou součástí jeho hudebního života je hudba komorní. Důkazem toho může být založení a umělecké vedení několika takových souborů, jako je Baborak Ensemble (v základním obsazení lesní roh a smyčcové kvarteto), Český hornový sbor (ve kterém pokračuje v třístaleté tradici hornové hry v Čechách) nebo Pražští komorní sólisté (smyčcový soubor). Figuruje také v mnoha zahraničních souborech a vystupuje s hudebníky světového formátu.

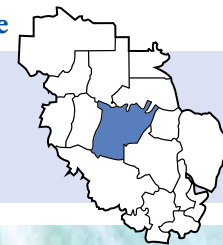
Své mistrovství ale předává i jiným. Působil jako docent v Boloni, profesorsky hostuje na univerzitách v Tokiu a Madridu a vyučuje také na HAMu v Praze.

Petr Welsch

Holice

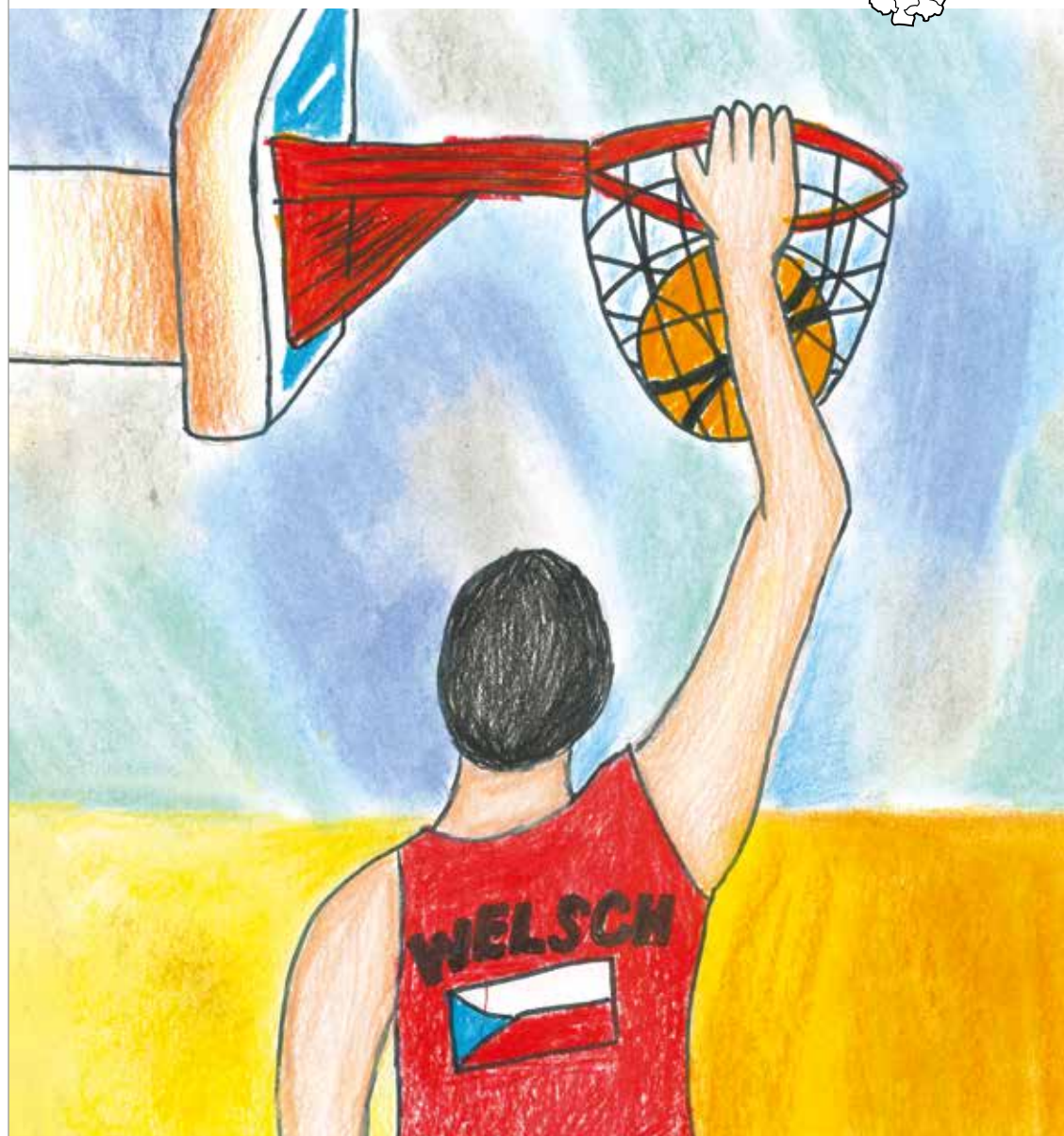

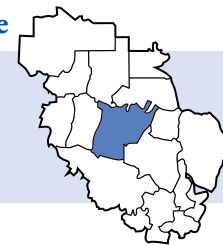
30. 4. 1976

Petr Welsch je jedním z holických odchovanců klubu BVK Holice. Pod trenérskou taktovkou svého otce Pavla Welsche se deset let aktivně věnoval sportovní kariéře. Několik sezón strávil v české národní reprezentaci:

- 1993–1997 BK Pardubice,
- 1997–2001 BK Mlékárna Kunín,
- 2001–2002 Prokom Trefl Sopot/Noteć Inowrocław,
- 2002–2003 BK Mlékárna Kunín.

Během aktivní kariéry ho několikrát potkala zranění, přesto v roce 1999 získal ligový titul s Mlékárnou Kunín a ve stejném roce si zahrál také na evropském mistrovství. Na tomto turnaji, který probíhal 21. června – 31. července ve Francii, se český tým umístil na jedenácté příčce z celkových šestnácti týmů.

27. 1. 1980

O dchovance BVK Holice často nazývají basketbalovou legendou. Jeho význam pro český basketbal je nemalý. Navždy bude po Jiřím Zídkovi druhým draftovaným Čechem v americké NBA.

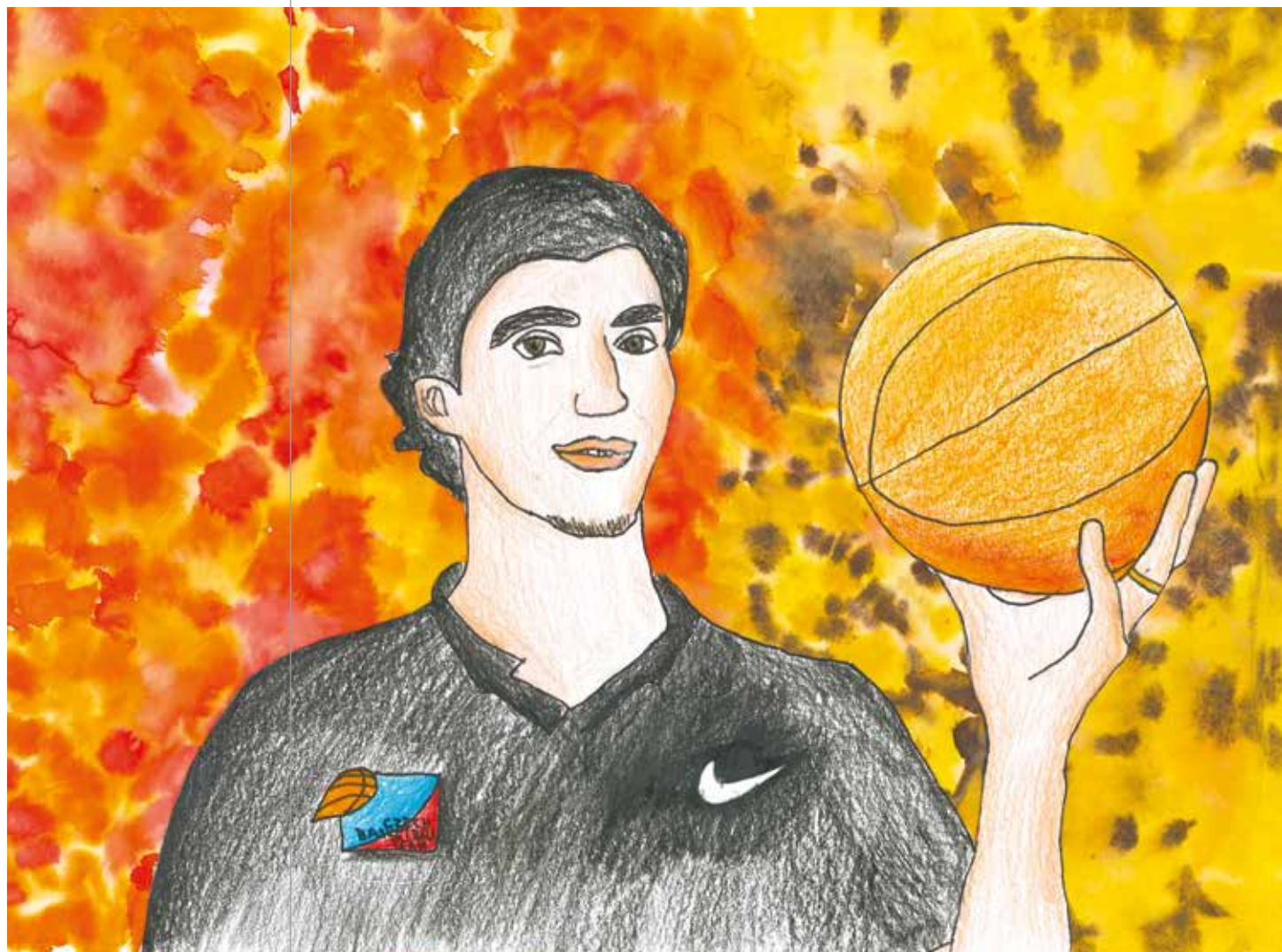
V nejprestižnější severoamerické soutěži odehrál celkem 247 zápasů, z nichž 102 strávil v základní pětce a zaznamenal 1 519 bodů, jedná se tak o historicky druhého nejúspěšnějšího českého hráče.

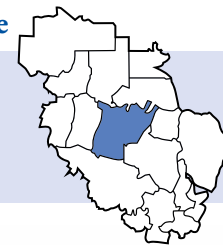
Draftován byl v roce 2002 týmem Philadelphia 76ers, odkud okamžitě putoval do Golden State Warriors a strávil zde nepříliš úspěšnou sezónu. Naopak následující dvě úspěšné sezóny strávil v Boston Celtics, kde pravidelně nastupoval ve většině zápasů. Jeho průměr za obě herní sezóny byl 8,5 získaných bodů za zápas.

V únoru 2005 byl prodán do týmu Cleveland Cavaliers, kde se mu nepovedlo dostat do užší sestavy, a tak opustil NBA a v další sezóně se přesunul blíže k domovu, a to konkrétně do Španělska. Nejvíce času strávil v týmu Baloncesto Málaga, kde hrál od roku 2006 až do léta 2010.

Po zastávce ve španělském CB Estudiantes Madrid a belgickém Spirou Charleroi se vrátil do Česka. Pět let byl oporou nymburského týmu a svou kariéru definitivně zakončil v Pardubicích, kde před více než dvaceti lety začínal.

Jiří Welsch byl také tahounem české reprezentace, kde působil jako dlouholetý kapitán.

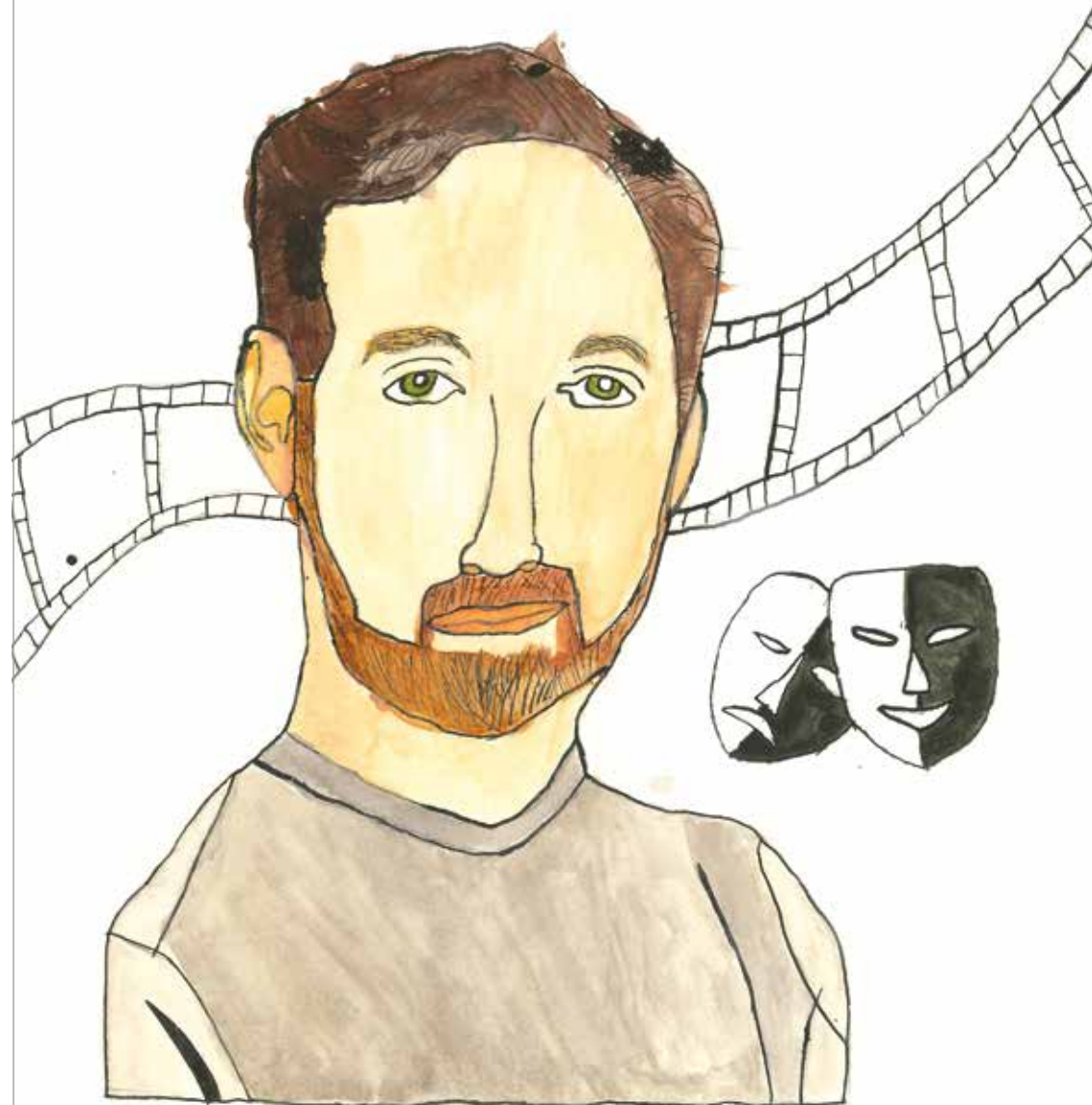
10. 5. 1983

Role, se kterou si původně holického herce a komika nejčastěji diváci spojují, je pravděpodobně Žízala z politického satirického sitcomu *Kancelář Blaník*. K této roli, díky níž ho doposud fanoušci seriálu na ulici oslovují přezdívkou jeho postavy, se dostal vlastně náhodou. Autor seriálu Marek Najbrt mu roli nabídl, když ho viděl moderovat festival Brněnská 16, což je mezinárodní festival krátkého filmu.

V té době nikdo nečekal, že se ze seriálu stane kultovní hit, který povede až k celovečernímu filmu. Podobně tomu bylo i s Michalovým studiem herectví. Jako střední školu si totiž vybral stavební školu ve Vysokém Mýtě, kde studoval vodní a vodohospodářské stavby. Ve stavitelství totiž dělal i jeho otec.

Paralelně se studiem se ale věnoval i ochotnickým spolkům. V Holicích založil s kamarády Vlado Hladíkem a Michalem Mládkem uměleckou skupinu Tkáně. Zajímalo by vás, jak tento zvláštní název vznikl? Jeden z kamarádů dělal v továrně na tkaničky od bot, a tak svou první výstavu v holickém kulturním domě pojali tak, že rozevěsili po výstavní síni právě zmíněné tkaničky.

Cesta na Akademii múzických umění v Praze pak už byla jasná. Jednu sezónu působil v Jihočeském divadle v Českých Budějovicích a poté tři sezóny v brněnském Divadle Husa na provázku, kde v roce 2008 nahradil Jakuba Šmída. Mimo to spolupracoval s Tanečním divadlem Light, divadlem DNO, Kašpárek v rohlíku či Národním divadlem v Praze. V sezoně 2013/2014 nastoupil do angažmá v Národním divadle Brno.

Petr Jan Juračka

23. 5. 1985.....

Když se v roce 1985 Petr narodil, tvrdili lékaři jeho rodičům, že pravděpodobně zcela oslepne. Jejich prognóza se naštěstí nepotvrdila a Petr tak od šestnácti měsíců v podstatě nesundal dioptrické brýle.

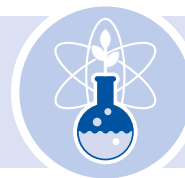
Možná právě proto začal zaznamenávat všechny krásy kolem sebe – od monumentálních hor po mikroskopické organismy. Fotografie je také jeho denním chlebem na jeho alma mater, Univerzitě Karlově v Praze. Vystudoval zde hydrobiologii a aktuálně se zde věnuje dvěma hlavním, na první pohled nesouvisejícím tématům – ekologii metaspolečností sladkovodních bezobratlých a taxonomii a morfologii perlooček.

Jeho výzkum probíhá nejčastěji v tůních CHKO Kokořínsko a Máchově kraji. Právě v těchto místech v roce 2010 objevil a posléze popsal nový druh hrotnatky *Daphnia hrbaceki*, kterou pojmenoval po významném českém hydrobiologovi.

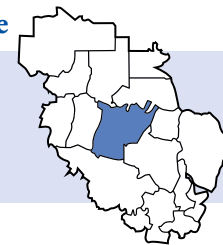
Jeho fotografie se objevily v časopise *National Geographic* nebo přebalu knihy *Aleph* od světového autora Paulo Coelho. Sám je autorem bestselleru *Ze života fotografa*, má vlastní pořad na TV Nova a Mall TV a z jeho videí vznikl i klip pardubické popové kapely Sabrage, který upozorňuje na ohrožení mořských želv. Svůj podíl má i na oscarovém filmu režisérky Marie Dvořákové *Who's Who in Mycology* (Kdo je kdo v mykologii), dokumentu o Kláře Kolouchové *K2 vlastní cestou* nebo filmu Petra Horkého *Dobrá zpráva o konci světa*.

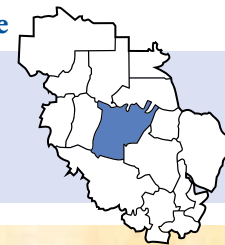
Je také zapáleným dronařem. Byl držitelem světového rekordu v létání s dronem v nejvyšší nadmořské výšce na K2 a je osobním dronařem českého lezce a olympionika Adama Ondry.

Sám o sobě tvrdí, že vše, co dělá, dělá s naprosto fanatickým zaujetím a jeho životopis je toho jasným důkazem.

Holice

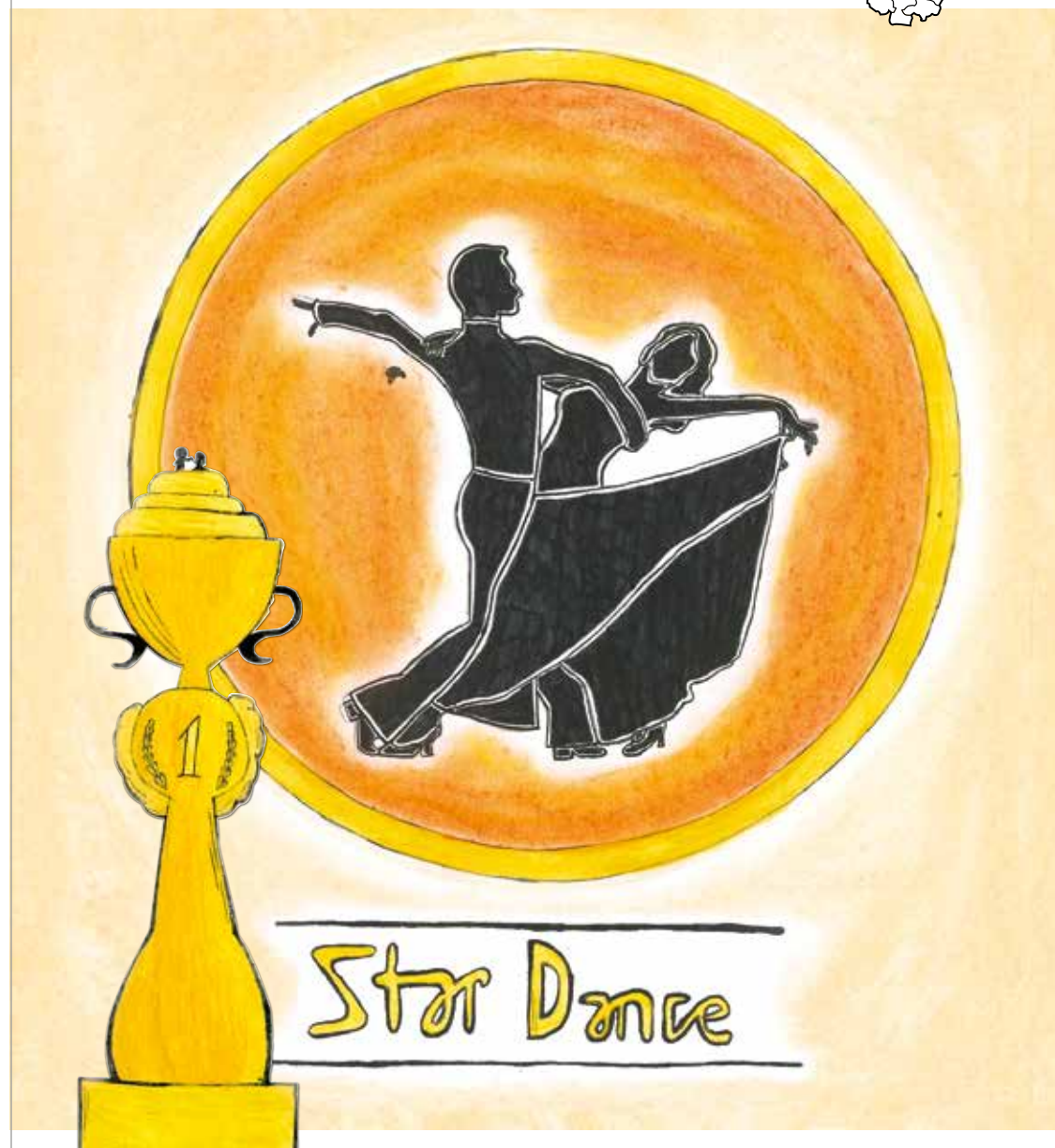

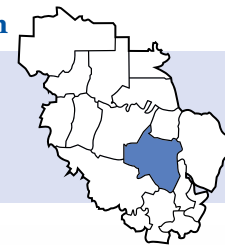
10. 10. 1985.....

O dchovanec holického Tanečního studia Hany Flekové, který svou taneční kariéru dotáhl až do hvězdné soutěže StarDance.

Jeho úspěchy na tanečním parketě jsou mnohonásobné. V roce 2016 byl číslo jedna ve světovém žebříčku Světové federace tanečního sportu (WFDS). Na českých tanečních parketech je šampionem ve standardních tancích a v deseti tancích. Je také vystudovaný trenér a porotce. Trénuje přední české juniorské páry a taneční lekce dává všem věkovým kategoriím – od dětí až po seniory.

Jedním z jeho nejviditelnějších úspěchů je již zmiňovaná účast v taneční soutěži České televize – StarDance. Společně s tehdejší moderátorkou ČT Danielou Písařovicovou se v roce 2018 protancoval až do osmého kola, které se páru stalo osudným, a umístil se tak na pátém místě z celkových deseti. Jejich posledními tanci se stalo paso doble a quickstep, jehož choreografie byla inspirována Danielinou prací reportérky.

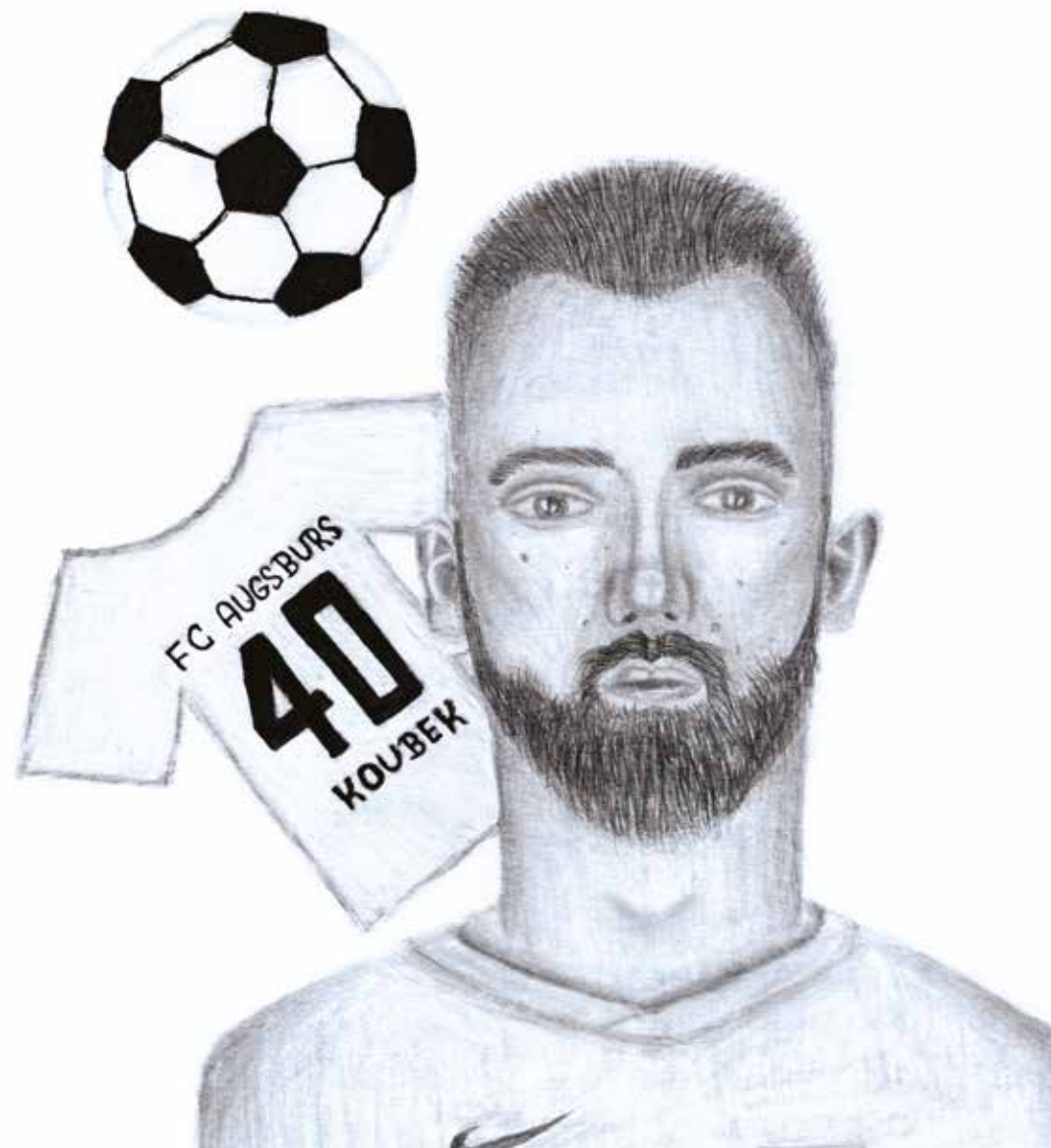
26. 8. 1992

Fotbalový brankář a reprezentant začal svou fotbalovou kariéru v mužstvu TJ Sokol Ostřetín. Pro svůj nepřehlédnutelný talent byl přestup do blízkého FC Hradec Králové více než jasný. Zde se přes mládežnické kategorie propracoval v roce 2010 do svého prvního profesionálního týmu.

V Hradci Králové nastoupil k 74 zápasům v pěti letech, kdy se jejich A-tým pohyboval v první i druhé lize. V roce 2015 Koubek přestoupil do Sparty Praha, ale celou sezónu 2015/16 strávil hostováním v dresu Slovan Liberec. S týmem postoupil až do skupinové fáze Evropské ligy UEFA, kde skončil třetí ve skupině. Koubek odchytal všech šest utkání.

V létě 2016 se gólman vrátil do Sparty. Přičichl i k ženskému fotbalu, když nastoupil 2. října k zápasu devátého ligového kola na hřišti Zbrojovky Brno (remíza 3:3). Vyrovnávacímu gólu domácího Aloise Hyčky předcházela ofsajd, který však asistentka rozhodčího Lucie Ratajová mylně nesignalizovala. V pozápasovém rozhovoru Koubek na její adresu prohlásil, že „ženy by měly zůstat u plotny, a ne rozhodovat mužský fotbal“. Podobný komentář na Twitteru napsal jeho tehdy zraněný spoluhráč Lukáš Vácha. Generální manažer Sparty Adam Kotlík je proto oba za trest určil ambasadory zápasu ženského týmu Sparty v Lize mistrů a hráči se měli zúčastnit několika tréninků sparťanek. Následně Koubka s Váchou potrestala i disciplinární komise pokutou 40 tisíc korun a nařídila jim vést jeden mládežnický trénink mimo svůj klub.

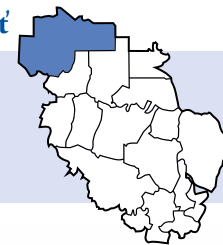
Koncem srpna 2017 přestoupil ze Sparty Praha do francouzského prvoligového klubu Stade Rennais FC, kde podepsal smlouvu na čtyři roky. Po patnácti letech se stal dalším českým brankářem v tomto francouzském mužstvu, před ním zde začal svou úspěšnou kariéru v zahraničí Petr Čech. Aktuálně je součástí německého klubu FC Augsburg v německé Bundeslize.

Patrik Černý

Býšť

18. 5. 1995

S míčkem, který váží zhruba třicet gramů, dosahuje světových úspěchů. V roce 2022 obhájil titul mistra světa v neobvyklé disciplíně – footbagu.

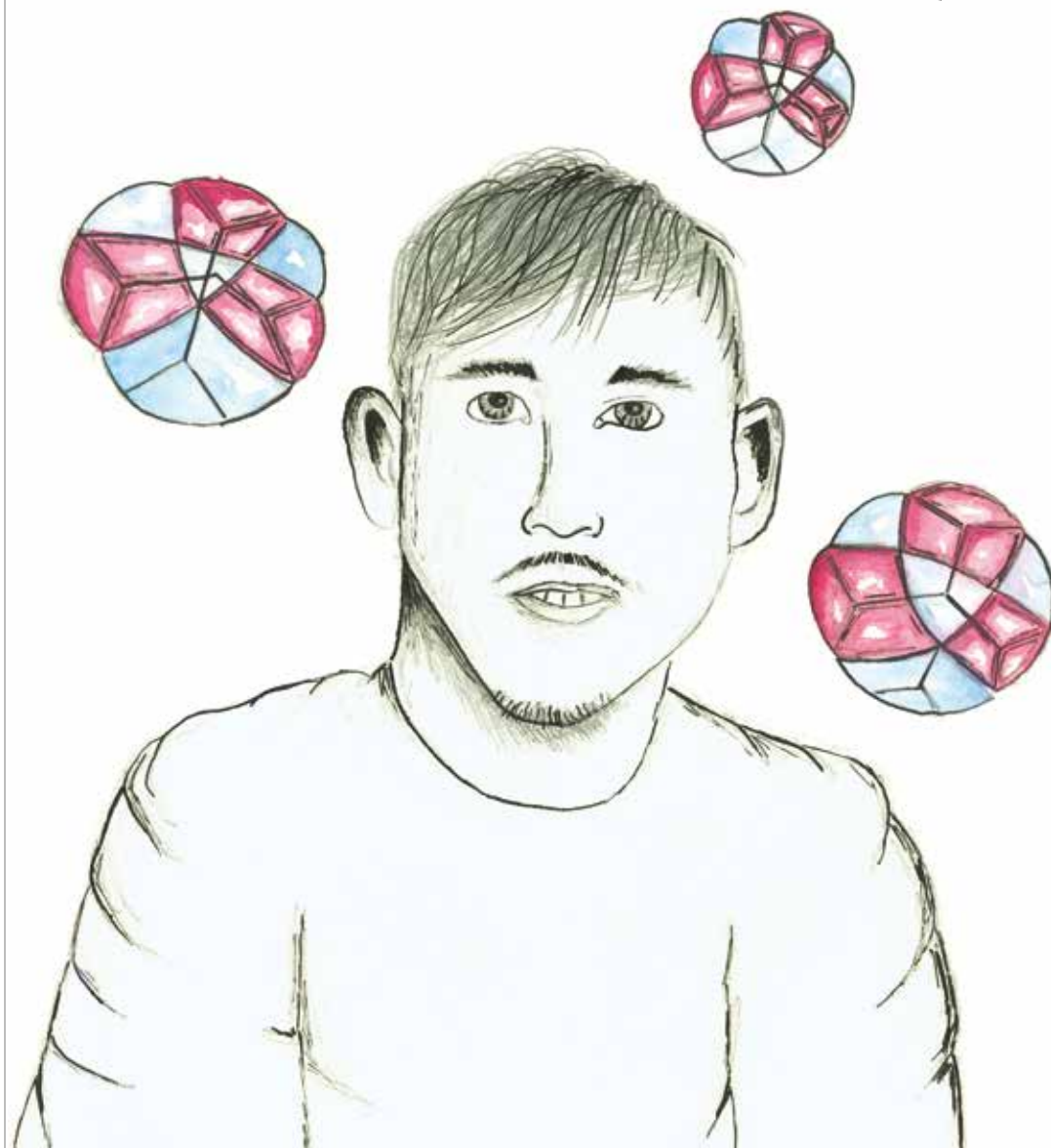
Sport, v němž se soutěží už od sedmdesátých let, byl během Patrikova dětství a dospívání znám v našich končinách jako hakisák. Právě tak se říká míčku s háčkovaným obalem, s kterým si lze házet či žonglovat samostatně i ve skupině. Originálně ho ale vyrobil jistý Mike Marshall tak, že zašil pár fazolí do ponožky. Sám Patrik si nechává šít míčky na míru. Plní se obvykle rýží anebo olůvky.

Rodák z Býště se může pyšnit mnoha tituly:

- mistr světa, Evropy a České republiky z roku 2018,
- vicemistr světa 2019,
- mistr světa ve dvojicích z roku 2020,
- mistr světa jednotlivců 2021 i 2022.

Z obyčejného kluka, který se k footbagu dostal ve dvanácti letech díky kamarádovi, se stal velmistr svého oboru. Od začátku byl považován za úkaz s neuvěřitelným talentem. Jeden z jeho nejtěžších triků se jmenuje Cesta kolem světa – hodíte si míček na špičku nohy a obtočíte ho rychle třikrát kolem dokola. Umí ho velmi málo lidí.

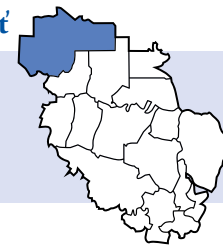
Ač to možná nevíte, tak Česko patří ve footbagu ke světové špičce. Máme několik mistrů světa v různých kategoriích. Kromě závodění se Patrik Černý věnuje taky exhibičním vystoupením, na která používá zářivější a větší míčky nebo je nahradí mobilním telefonem.

Filip Hronek

Býšť

2. 11. 1997.....

Původem hokejový útočník, který se postupně vyprofiloval v ofenzivního obránce, začínal se svou kariérou na královehradeckém ledě. Zde prošel všemi mládežnickými výběry, kde vynikal a pravidelně bodoval. Jak ale vypadala jeho cesta do českého reprezentačního týmu a amerického klubu Detroit Red Wings?

V dorostu a juniorech dostal první reprezentační pozvánky a startoval na mistrovství světa do osmnácti a poté i do dvaceti let. V roce 2016 dokonce na turnaji v Montrealu vedl český tým jako kapitán a získal celkem čtyři body.

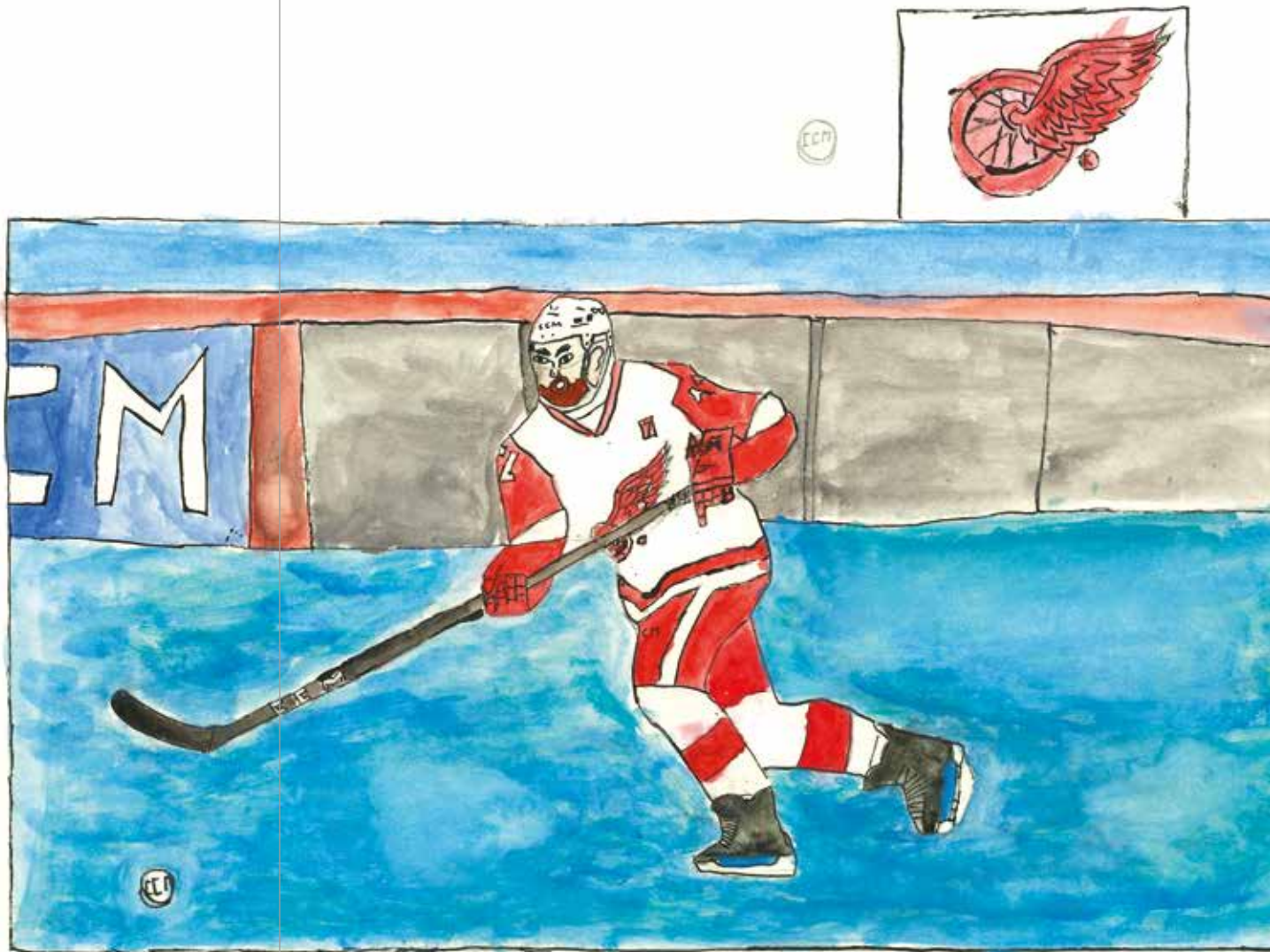
V té době už měl Hronek zkušenosti z domácí první ligy, kde se ale dlouho neohrál. Už na sezónu 2016/17 ho v zámořské NHL draftovali v druhém kole na celkovém triapadesátém místě detroitští Red Wings. Podepsal zde tříletý nováčkovský kontrakt.

Sezónu 2016/17 strávil v mužstvech Saginaw Spirit (OHL) a Grand Rapids Griffins, se kterým získal Calderův pohár pro vítěze AHL. Následující ročník strávil na farmě, odkud se jako člen All-Rookie týmu dostal až do hlavního mužstva.

Jeho premiéra ve vysněné NHL proběhla 4. října 2018 proti Columbus Blue Jackets. V tomto zápase nakonec Detroit v prodloužení padl. Hronek svůj první bod zaznamenal jen o pár dní později proti Torontu Maple Leafs, když nahrál na gól Dylanu Larkinovi.

V premiérovém ročníku NHL měl za 46 zápasů průměr půl bodu na zápas. Dres Detroit Red Wings zatím nesvlékl.

Kromě toho posílil také domácí seniorskou reprezentaci. V roce 2019 na mistrovství světa v Bratislavě posbíral jedenáct bodů v deseti duelech a v jednadvaceti letech byl vyhlášen nejlepším obráncem šampionátu a zařazen do All-star týmu.

Rejstřík

Baborák Radek	80	Machatý František	62
Balík Jindřich	58	Malejovský Josef	38
Bednář František	46	Malich Karel	56
Centner Bedřich	70	Martinec Emil	14
Černý Patrik	94	Mládek Michal	90
Dalecký Michal	86	Mudruňka Alois	22
Eliáš Mirko	26	Nápravník Eduard	6
Hlaváček Leoš	78	Navrátil Eduard	16
Holinka Jan	68	Novák Jiří	54
Holub Emil	8	Schejbal František	42
Horák Bohuslav	74	Sokol Josef	4
Hronek Filip	96	Srazil Stanislav	48
Charvát Radomír	76	Stein Eric	36
Janděčka Václav	2	Svatoň Josef	24
Jaro Josef	32	Šejbl Josef	34
Jelenská Jiřina	72	Tošovský Oldřich	40
Juračka Petr Jan	88	Trkal Viktor	20
Kačer Jan	66	Udržal František	12
Kaplan Karel	60	Urban Ladislav	28
Kosina Antonín	10	Vašíček František	30
Koubek Tomáš	92	Vlachý Jaroslav	44
Kurka Václav	64	Voženílek Karel	18
Lohniský Bohumír	52	Welsch Jiří	84
Lohniský Václav	50	Welsch Petr	82

Bez koho by knížka nevznikla

Pardubický kraj

Pardubický kraj se nachází ve východní části Čech a svou rozlohou (4 519 km²), ale i počtem obyvatel (514 tis. obyvatel) patří k těm menším v České republice. Je složen ze čtyř okresů – Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí. Když se řekne Pardubice, tak se všem vybaví perník, který k tomuto kraji neodmyslitelně patří.

Posláním samosprávy Pardubického kraje je pečovat o území a rozvoj celého regionu a trvale usilovat o spokojený život všech jeho obyvatel. V praxi to představuje celou řadu aktivit v mnoha oblastech. Ty nejzásadnější z nich, jako jsou zdravotnictví, školství nebo doprava, kraj zajišťuje přímo prostřednictvím vlastních organizací.

Na podporu smysluplných a udržitelných projektů z ostatních oblastí Pardubický kraj každoročně vyčleňuje ze svého rozpočtu část svých finančních prostředků. Díky tomu jsou podporovány projekty, které vycházejí ze znalosti věci a vznikají přímo v jádru problému. Tímto tedy děkujeme, za finanční podporu projektu „Rozvoj území MAS Holicko v roce 2022“ z Programu obnovy venkova Pardubického kraje.

Dobrovolný svazek obcí Holicka

Od roku 2000 působí v regionu Dobrovolný svazek obcí Holicka, který umožňuje jak sdílení zkušeností, tak i realizaci společných projektů 17 obcí z Holicka. Jeho cílem je řešení úkolů, které zákon o obcích připouští (školství, sociální služby, zdravotnictví, kultura, čistota obcí, odpadové hospodářství, vodovody a kanalizace, dopravní obslužnost, cestovní ruch atd.).

Prostřednictvím meziobecní spolupráce zlepšuje svazek obcí životní podmínky obyvatelům Holicka a dělá region přitažlivější jak pro občany samotné, tak i pro podnikatele nebo turisty. Proto bychom chtěli poděkovat za vložení důvěry v MAS Holicko a finanční podporu vzniku publikace o osobnostech Holicka.

Město Holice

Město Holice leží na rozhraní Polabské nížiny a podhůří Orlických hor, v severní části Pardubického kraje, uprostřed pomyslného trojúhelníku měst Pardubice, Hradce Králové a Vysokého Mýta. Původně vesnice náležející pod Chvojnovské panství (1336) postupně vyrostla v město a dnes zde sídlí městský úřad s rozšířenou působností pro 14 spádových obcí. V českém povědomí jsou Holice spjaty s cestovatelem Dr. Emilem Holubem a motokrosovými závody mistrovství světa.

Město finančně podporuje činnosti a veřejně prospěšné akce subjektů, které působí na jeho území nebo přispívají k jeho reprezentaci a propagaci. Proto další poděkování patří i Městu Holice za finanční podporu této knížky.

Základní umělecká škola Karla Malicha

Hudební škola – tak zněl první název školy, pod kterým Město Holice v roce 1952 školu založilo. Od tohoto roku bylo zahájeno vzdělávání dětí z Holic a okolí profesionálními hudebníky. V šedesátých letech postupně škola rozšířila výuku i o další obory – výtvarný, taneční a literárně dramatický. A od roku 2014 je spojována se jménem zdejšího rodáka a světového výtvarníka Karla Malicha.

V průběhu 2. pololetí školního roku 2021/2022 žáci výtvarného oboru ZUŠ Karla Malicha pod vedením učitelek Mgr. Edity Slabé a Mgr. Lenky Jandové Prokešové vytvořili všechny zde zveřejněné ilustrace. Děkujeme.

Další spolupracovnice a spolupracovníci

Tímto bychom chtěli upřímně poděkovat další řadě lidí, bez nichž by se tato knížka nemohla stát skutečností.

Zejména místní starostky a starostové nám pomohli vytipovat důležité osobnosti ze svých obcí a poskytli nám mnoho důležitých informací.

Velké díky patří i autorce textů Barboře Štěpánové, která zvládla z nudných statistických dat udělat zajímavé příběhy.

Obdivuhodnou práci vykonala MgA. Silvie Vondřejcová, která se nenechala odradit nejasnou vizí o malé brožurce. Naopak díky jejím skvělým nápadům nakonec vznikla knížka, kterou bude chtít mít každý „Holičák“ ve své knihovně.

Zpracovala a vydala: **MAS Holicko, o.p.s.**

Holubova 1, 534 01 Holice

www.holicko.cz

mas@holicko.cz

Text: Barbora Štěpánová

Ilustrace: žáci výtvarného oboru ZUŠ Karla Malicha pod vedením učitelek Mgr. Edity Slabé a Mgr. Lenky Jandové Prokešové

Obálka a grafická úprava: MgA. Silvie Vondřejcová

Rok vydání: 2022

Publikace byla podpořena z Programu obnovy venkova Pardubického kraje

Pardubický kraj

Holice

město
neznámé
energie

